

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

החברה הישראלית בראי ספרותה - 63011

תאריך עדכון אחרון 09-10-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מגמה לחינוך יהודי

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: אנגלית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר רחל כורזים

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: korazim@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש בהתכתבות באימייל בקביעת פגישות זום

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

בשבילי שירה- מבט לחברה הישראלית בראי ספרותה
הקורס יציג ניתוח יצירות ספרותיות בנות זמננו וישלב ביקור במקומות הנוגעים ליצירות שנבחרו, יצביע על קשרים בין יצירות ספרותיות עכשוויות למקורות ולאירועים בחברה הישראלית שהשפיעו על כתיבתן השנה יציע הקורס מיקוד בשירה הנכתבת בישראל מאז השבעה באוקטובר

מטרות הקורס:

להכיר ללומדים את הספרות הישראלית המודרנית את המקומות והאירועים שהשפיעו על כתיבתה להנגיש נרטיבים מקבילים ולהקנות כלים לקריאה ביקורתית המציגה עמדות שונות ומנוגדות זו לזו. להאיר סוגיות חברתיות הבאות לידי ביטוי בשירה הנכתבת לעת הזאת

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. התלמיד יכיר יצירות ישראליות בנות זמננו
2. יזהה את השפעת המקורות הקלאסיים על היצירה המודרנית
3. יצביע על הקשר בין אירועים הסטוריים וחברתיים לביטויים הספרותיים המתייחסים אליהם
4. ישווה בין סגנונות ודרכי כתיבה שונות
5. ידע לנתח תכנים וכלים ספרותיים
6. יבחן את השפעת מלחמת אוקטובר על שפת הכתיבה הישראלית
7. יידע לאבחן ולבחון את השפעתם של אירועים הסטוריים וחברתיים על היצירה הספרותית
8. יכיר קבוצות אתניות וחברתיות שונות ואת כלי הביטוי שלהן ואודותיהם

דרישות נוכחות (%) :

נוכחות נדרשת

שיטת ההוראה בקורס: שיעורים אונליין הרצאה, קריאה אנליטית של טקסטים דיון והתייחסות לסרפוט בקורתית

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

שבילים ושירה- מבט של החקרה הישראלית בראי ספרותה 63011 כללי

בקורס זה יבחנו היבטים שונים של החברה הישראלית בהשתקופת השירה והספרות

1. "שבעה" תגובת השירה הישראלית לאירועי השבעה באוקטובר
2. הקשר עם הארץ - האתוס הציוני בראי הישרה בת זמננו: יהודה עמי, רחל, לאה גולדברג, בלפור חקק
3. מוטיבים מקראיים בשירה בת זמננו בדגש על מרכזיות נושא העקדה: חיים גורי, יהודה עמיחי, עמיר

גלבע, יהודית כפרי

4. הקול המזרחי- דמות המזרחי בשירה הנכתבת עודותיו והקול המזרחי בשירה ביצירות: אלתרמן, סובול, ארז ביטון, רוני סומק עדי קיסר, אלמוג בהר

5. הידי השואה והשפעתה על החדרה הישראלית ביצירות: נתן אלתרמן, חיים גורי, א.צ. גרינברג, איתמר יעוז קסט, דן פגיס

6. דמות האחר- השתקפות דמות הערבי בספרות הישראלית והקול הערבי הפלסטיני בשירה

הישראלית: נתן אלתרמן, יהודה עמיחי, אגי משעול, אמיל חביבי סלמאן מצאלחה, מוחמד טאהא עלי

7. מלחמות ושכול: מקומה של השירה בתרבות הזיכרון הישראלי ביצירות: אלתרמן, יהודה עמיחי, דורית צמרת, נתן יונתן

חומר חובה לקריאה:

Windows to Israeli Society through Literature

Revised 2024

Week 1 Session I

Connections to the Land p 4

- *Jerusalem is a Place Yehuda Amichai*
- *From the Top of Mt Scopus Avigdor Hameiri*
 - *To my Land Rachel*
 - *Oh my Land Rachel*
- *Pine Tree Leah Goldberg*
- *Song of the Land Asher Reich*

Week 1 Session II p 9

Biblical Motifs The Binding

- *The Meaning of the Akedah in Israeli Culture and Jewish Tradition Abraham Sagi*
o <https://muse.jhu.edu/article/179160/summary>

• *Heritage Haim Guri*

• *Three Sons Yehuda Amichai*

• *Every Year Yehuda Amichai*

• *Bereshit (Genesis) Yehudit Kafri*

Asynchronic session Jerusalem Is a Place Yehuda Amichai

Week 2 Session I P 13

Biblical Motifs Challenging Views

- *Modern Midrash: The Biblical Canon and Modern Literature Gershon Shaked*
AJS Review Vol. 28, No. 1 (Apr., 2004), pp. 43-62
<https://www.jstor.org/stable/4131509?seq&eq;1/subjects>
 - *Bathsheba Yehiel Mar*
 - *Rachel Shulamith Hava Halevi*
 - *His Mother Haim Guri*
 - *Joseph Judith Kafri*
 - *When He Came to the Field Uzi Shavit*
 - *Finally She Speaks Tehiya Bat Oren*

Week 2 Session II P 20
The Mizrahi Voice

Seen by Others – Finding Their Own Voice

- *Danino's Race* Nathan Alterman
 - *Children are Joy* Yehoshua Sobol
 - *Galut* Balfour Hakak
 - *Song for Zohara* Alfasia Erez Biton
 - *Poverty Line* Ronny Somek
 - *When I* Mois Benarroch
 - *Black on Black* Adi Keisar
 - *The Frecha Song* Assi Dayan
 - *Frecha 2020* Chana Vazana
- Asynchronic session The Frecha Song*

Week 3 Session I Echoes of the Holocaust P 33

- *You Mustn't Show Weakness* Yehuda Amichai
 - *Kodesh Ha' Kodashim* Uri Tzvi Greenberg
 - *I Was Not There* Gil Nativ
- *The Day of Commemoration and the Rebels* Nathan Alterman
 - *Facing the Glass Booth* Haim Gouri
 - *Who* Michal Govrin

Week 3 Session II Poems in the Wake of 7.10.2023 P 47

- *Homefront Command's New Regulations for Small Talk*
Lital Kaplan
 - *Kadish* Asaf Gur
 - *Illusion* Michael Zatz
 - *Beeri* Adi Blechman Sofer

Week 4 session I P 57

The Image of the Other

- *An Arab Shepherd is Searching* Yehuda Amichai
 - *The Diameter of the Bomb* Yehuda Amichai
 - *The Lover* (excerpt) A.B. Yehoshua
 - *Transistor* Muezzin Agi Mishol
 - *Woman Martyr* Agi Mishol

Week 4 Session II The Other as a Mirror P 63

The Arab Image in Hebrew School Textbooks By Daniel Bar-Tal

<https://www.pij.org/articles/884/the-arab-image-in-hebrew-school-textbooks>

- *Trumpet in the Wadi* (excerpt) Sammy Michael
 - *Haifa Wadi* Nisnass Emile Habibi
 - *Jaffa Land of Oranges* Ghassan Kanafani
 - *Revenge* Taha Muchamad Ali

A Synchronic session Revenge - Taha Muchamad Ali

Week 1 Session I Connections to the Land

מתוך שירי ארץ ציון וירושלים
יהודה עמיחי
ירושלים, מקום שהכל זוכרים
ששכחו בו משהו
אבל הם אינם זוכרים מה שכחו
ולצורך זכירה זו אני
חובש על פני את פני אבי.
זוהי עירי שבה מתמלאים כלי חלומותי
כמו מכלי חמצן של צוללים לצלול
הקדושה בה
הופכת לפעמים לאהבה
והשאלות ששואלים בהרים האלה
נשארו כתמיד: ראית את הצאן שלי?
ראית את הרועה שלי?
ודלת ביתי פתוחה
כמו קבר שמתוכו קמו לתחייה.

*From the Songs of Zion the Beautiful
Yehuda Amichai*

*Jerusalem's a place where everyone remembers
He's forgotten something
But doesn't remember what it is.
And for the sake of remembering
I wear my father's face over mine.
This is the city where my dream-containers fill up
Like a diver's oxygen tanks.
Its holiness
Sometimes turns into love.
And the questions that are asked in these hills
Are the same as they've always been: "Have you
Seen my sheep?" "Have you seen
My shepherd?"
And the door of my house stands open like a tomb
Where someone was resurrected.*

מעל פסגת הר הצופים
אביגדור המאירי

מעל פִּסְגַּת הַר הַצּוֹפִים
אֲשֶׁתְּתוֹה לֵךְ אֲפִים.
מעל פִּסְגַּת הַר הַצּוֹפִים
שְׁלוֹם לֵךְ, יְרוּשָׁלַיִם.
מֵאָה דוֹרוֹת חֲלַמְתִּי עָלֶיךָ
לְזָכוֹת, לְרָאוֹת בְּאוֹר פְּנִיךָ.
יְרוּשָׁלַיִם, יְרוּשָׁלַיִם,

האירי פניך לבגך!
ירושלים, ירושלים
מחרבותיך אבגך!

בלב בוטח באתי הלום
הקים את הריסותיך
אך איך אבנה את בית מקדשך
אם אין שלום בין בניך?
ספרדים, אשכנזים, תימנים, פלשים
אורפלים וגורגלים וחרדים וספשים
ירושלים, ירושלים
לא זאת חזיתי בחלום!
ירושלים, ירושלים
בין בניך השרי גא שלום!

מעל פסגת הר הצופים
שלום לך, ירושלים
אלפי גולים מקצות כל תבל
נושאים אליך עינים
באלפי ברכות ה"י ברוכה
מקדש מלך, עיר מלוכה
ירושלים, ירושלים
אני לא אזור מפה!
ירושלים, ירושלים
יבוא המשיח, יבוא!

הוי, ארצי
רחל
הוי, ארצי, הורתי, מדוע
כה שדוף נופך ועצב?
זיכרונה של ארץ חורגת
בלי משים עולה על הלב:

על גבעה - פרחחי אשוח,
במישור - ישישי אלון,
במורד, על חופי הפלג,
בנות לבנה בכסות שבתון;

יד השמש תקצר מתקוע
בלב היער רומח אדום,
יום תמים במשכן בני אורן
אפלה ריחנית וחלום.

הוי, אמי! הן נחלה עליך,

הן נתבע עלבונך מאל -
על מכי צהריך כקדם
עוד תרעיפי ניוח וצל.

אל ארצי

לא שרתי לך ארצי,
ולא פיארת שמך
בעלילות גבורה
בשלל קרבות.
רק עץ ידי נטעו
חופי ירדן שוקטים,
רק שביל כבשו רגלי
על פני שדות.

אכן דלה מאוד,
ידעתי זאת, האם,
אכן דלה מאוד
מנחת ביתך
רק קול תרועת הגיל
ביום יגה האור,
רק בכי במסתרים
עלי עניך.

Pine Tree Lea Goldberg

Translation: Rachel Tzvia Back

*Here I will not hear the voice of the cuckoo.
Here the tree will not wear a cape of snow.
But it is here in the shade of these pines
My whole childhood reawakens.*

*The chime of the needles: Once upon a time
I called the snow-space homeland,
And the green ice at the river's edge -
Was the poem's grammar in a foreign place.*

*Perhaps only migrating birds know -
Suspended between earth and sky -
The heartache of two homelands.*

*With you I was transplanted twice,
With you, pine trees, I grew -
Roots in two disparate landscapes.*

שיר אדמה אשר ריך

ממעוף הפנטהאוז אין רואים
את חמדת האדמה שהורגנו עליה.

זו האדמה שאני מברך עליה בקומה רמה,
חי על הגביה ומתארך בשפעת צלליה
אדמה הומייה שאני כחומה תיה מעליה.

הולך וסוכך עליה וכורך תי
נשימה נשימה עליה. זו האדמה שאני
שופך דמיי עליה ומהלך בה את ימי בדממה
ונוסך עליה את יפעת זרעי אחריי. אדמה.

שאני דורך עליה
ומשקיט גמה גמה כאב פצעיה.
זו הארץ שאני שריד ופליט
חי בשממה מעליה, דועך והולך
והשמים שמים לה'.

Song of the Land Asher Reich

*High from a penthouse you can't see
The beauty of the land for which we were killed.*

*Standing upright I bless this ground
I live on her clods of earth, I am lengthened in the abundance of her shadows
This thrilling earth for which I am a living wall*

*A walkway and a canopy over her, my life is bound up with her
Every breath is for her. This is the earth upon which
I shed my blood, treading out my days in silence
Anointing her with the splendor of my seed after me. Earth.*

*Upon which I tread
And silence the pain of her wounds, cavity by cavity.
This is the land where I am a remnant and a refugee
Living in desolation above her, gradually fading
The heavens are the heavens of the Lord.*

*Week 1 Session II - Biblical Motifs: Binding
Heritage Haim Gouri*

*The ram came last
And Abraham did not know that he
Came in answer to the boy's request
His first strength at the time of the waning day.*

*The old man raised his head.
When he saw that he was not dreaming
And the angel stood —
With the knife falling from its hand.*

*The child, freed of his bonds
Saw his father's back.*

*Yitzhak, it is said, was not offered as a sacrifice.
He lived a very long time,
Seeing the good, until the light of his eyes dimmed.*

*But he bequeathed that hour to his descendants.
They were born
With a knife in their heart.*

*Three Sons
Yehuda Amichai*

*Abraham had three sons, not two.
Abraham had three sons, Ishmael, Yitzhak and Yivke.
Nobody ever heard about Yivke, because he was the small one
The beloved son who was sacrificed on Mount Moriah.*

*Ishmael was saved by his mother Hagar, Yitzhak was rescued by the angel,
But nobody saved Yivke. When he was small
His father lovingly named him Yivke, Yivk, my lovely little Yevk.
But he sacrificed him at the Akeda.
The Torah says it was a ram, but it was Yivke.
Yishmael never again heard God.
Yitzhak never laughed again
And Sarah only laughed once, never again.
Abraham had three sons,
Yishma, Yitzhak, Yivke,
Ishmael, Yitzhak-el, Yivke-El.*

*שלושה בנים היו לאברהם
יהודה עמיחי*

שלשה בנים היו לאברהם ולא רק שנים.
שלשה בנים היו לאברהם, ישמעאל, ויצחק ויבכה.
אף אחד לא שמע על יבכה, כי הוא היה הקטן
והאהוב שהעלה לעולה בהר המוריה.
את ישמעאל הצילה אמו הגר, את יצחק הציל המלאך,
ואת יבכה לא הציל אף אחד. כשהיה קטן
קרא לו אביו באהבה, יבכה, יבך, יבך הקטן
והחמוד שלי. אבל הוא הקריב אותו בעקדה.
ובתורה כתוב האיל, אבל זה היה יבכה.
ישמעאל לא שמע שוב על אל בכל ימיו.
יצחק שוב לא צחק בכל ימיו
ושרה צחקה רק פעם אחת ולא הוסיפה.
שלשה בנים היו לאברהם,
ישמע, יצחק, יבכה,
ישמעאל, יצחקאל יבכה-אל.

Every Year Yehuda Amichai

*Every year our father Abraham takes his sons to Mount Moriah, the same way that I
take my children to the Negev hills where my war took place.*

*Abraham walks with his sons: this is where I left the servants, that's where I tied
the ass to the tree at the foot of the hill, and here, right at this spot, you asked me,
Isaac my son: Here is the fire and the wood but where is the lamb for the sacrifice?
A little further up you asked me again.*

*When they reached the top of the mountain they rested awhile and ate
And drank, and he showed them the thicket where the ram was caught by its
horns.*

And when Abraham died, Isaac took his sons to the same spot.

*"Here I lifted up the wood and that's where I stopped for breath, this is where I
asked my father and he replied, God will provide the lamb for the sacrifice, and
that's where I knew that it was me."*

*And when Isaac became blind his sons brought him to that same Mount Moriah and
described to him in words
All those things that he may already have forgotten.*

כל שנה יהודה עמיחי
אברהם אבינו לוקח כל שנה את בניו להר המוריה
כשם שאני לוקח את ילדי לגבעות הנגב שבהן היתה לי מלחמה.
אברהם מטיל עם בניו: כאן השארת את העבדים
שם קשרתי את החמור לעץ לרגלי הקר,

ופה, ממַש פה, שאלת יצחק בני, הנה האש והעצים
 ואיה השא לעולה. וקצת למעלה מזה שאלת בפעם השניה.
 וכשהגיעו למרום החר גחו מעט ואכלו
 ושתו והראה להם את הסבך שבו נאחז האיל בקרניו.
 וכשאברהם מת לקח יצחק את בניו לאותו המקום.
 "פה הבמתי את העצים ושם התנשפתי,
 פה שאלתי ואבי ענה לי, אלהים יראה לו
 השא לעולה, ושם כבר ידעתי שזה אני".
 וכשיצחק התעורר ילדיו הובילו אותו לאותו
 הר המורה ותארו לו במלים
 את כל הדברים האלה שאולי כבר שכח.
 בראשית / יהודית כפרי
 בראשיות העמומות שלט
 מחלחל הספור הזה:

אב
 בנו
 והמאכלת.
 איך זה קרה?
 ואיפה היתה שרי?
 איך היא יכלה לסמן
 על אל כל כך עריץ
 שיגן ברגע האחרון?
 למה היא לא צעקה
 עוד קודם,
 כשרק רתם את החמור
 והעמיס את העצים:
 אל תשלח ידך
 אל הילד!?
 למה היא לא נעמדה
 באמצע הדרך
 ולחשה מבעד לשפתיים חשוקות:
 לא תעבר בדרך הזו
 כל עוד אני תיה!
 לא את הילד הזה
 שחכים לו מאה שנה,
 לא את הילד
 שבבפשוט.

Week 2 Session 1 Biblical Motifs Challenging Views BATHSHEBA Yehiel Mar

Oh, the wiles of women! Not for nothing did you climb on the roof,
 Not for nothing did your clothes drop down, the one with the beautiful garment! (יפת
 הבגד)

*Your heart was wide, Bathsheba, it rejoiced –
And the king's palaces opposite glittered enticingly...*

*For many nights, certainly, when sleep eluded you
The fabric of yearning, you spun feverish thirst.
You interwove the warp of shame with the weft of your desire
And shivers overcame you, waves of joy and fear...
Until the day you prepared your arrow, the arrow that never misses
The torch of your body burned, sealing the king's fate.
And you said innocently:
The king seduced me!
He is imprinted in your flesh,
And Uriah to the javelin!*

בת שבע יחיאל מר
הו תחבולות בָּשִׁים! לא נָשָׂא (טפסת) טפסת על גג,
לא נָשָׂא צנח בגדך, יפת הבגד!
רחב לבך בת שבע, וחגג –
וארמונות המלך זוהרים מנגד...

ודאי לילות רבים, עת נדדה שנתך
את ארג הערגה, טוית צמאה קודחת.
ושתי בִּישָׁה שָׁזַרְתָּ עִם עֶרֶב תְּשׁוּקָתְךָ
וצמרמורות באוּךְ, גְּלִי חֲדָה ופחד...
עד יום כוננת חצך, זה חץ שלא מחטיא
דלק לפיד גופך, חורץ גורל המלך,
ואת אמרת תמימה:
המלך המחטיא!

והוא חותם בשרך, ואוריה לשלח
RACHEL Shulamith Hava Halevi

*It wasn't enough for you,
Beautiful and beloved, more than the mother of sons,
You refused to rejoice.*

*When He opened your womb you said to God, it is not enough.
You did not look at your infant in wonder: See the fairest of sons
You are not enough, you told him, and you decreed his name – Joseph
With that, you decreed that you would die
And he would be an orphan!*

*Desire is nestled in your womb
You buy mandrakes in exchange for nights of loneliness
Wailing over sons that will not be
Embroidering little coats with wormwood blossoms
Nobody understood the gushing mourning
Nobody wept*

For you.

It was not enough for you
To be his beloved
You died in the fullness of your beauty in the midst of the journey
With all your lust in your womb.
Stop crying
There is nobody here
You will wake alone
At the end of days your sister will awaken
On the right side of your husband.

רחל
שולמית חוה הלוי

לא די היה לך,
יפה ואהובה מאם הבנים
מאנת לשמח.

כשפתח רחמך אמרת לאל לא די
בתינוקך לא הבטת משתאה: ראו היפה בבנים
לא די בך אמרת לו וחרצת שמו - יוסף
חרצת את מותך
את יתמותו.

היצר מקנן ברחמך
קונה דודאים חלף לילות של בדידות
מקוננת על בנים שלא יהיו
רוקמת מעילים קטנים בפרחי לענה
איש לא הבין את האבלות המפכה
איש לא בכה
אתך.

לא די היה לך
להיות אהובתו
מתת באמצעי פין באמצע הדרך
כל תאותך ברחמך.

מנעי קולך
אין איש
את תקיצי לבדך
אחותך תקוים לקץ הימין
בימין בעלך.

HIS MOTHER Haim Guri
Years ago, at the end of the song of Deborah,
I heard the silence of Sisera's chariot, delaying to come,

Looking at Sisera's mother as she gazed through the window,
A woman with a silver streak in her hair.

Spoil of embroidered cloths,
A couple of embroidered cloths round every neck as spoil, the girls saw
At the same time that he lay in the tent as if sleeping.
His hands very empty,
On his chin traces of milk, honey and blood.

The silence was not broken by horses and chariots,
Even the girls fell silent, one by one.
My silence touched theirs.
After a while the sun had set.
After a while the twilight was extinguished.

The land was quiet for forty years. For forty years
The horses didn't gallop; the dead riders didn't pierce with eyes of glass.
But she died, soon after the death of her son.

אמו
חיים גורי

לפני שנים, בסוף שירת דבורה,
שמעתי את דומית רכב סיסרא אשר בושש לבוא,
מביט באמו של סיסרא הנשקפת בחלון,
אישה שפס כסף בשערה.

שלל צבעים רקמה,
צבע רקמתיים לצוארי שלל, ראו הנערות
אותה שעה שכב באהל כנרדם.

ידיו ריקות מאד.
על סנטרו עקבות חלב, חמאה ודם.

הדומיה לא נשברה אל הסוסים ואל המרכבות,
גם הנערות שתקו אחת אחר אחת.
שתיתי נגעה בשתיקתן.
אחר זמן מה שקעה השמש.
אחר זמן מה כבו הדמדומים.

ארבעים שנה שקטה הארץ. ארבעים שנה
לא דהרו סוסים ופגזשים מתים לא נעצו עיני זוכית.

אָבֶל הִיא מֵתָה, זְמַן קָצֵר אַחֵר מוֹת בְּנֵה.

Joseph

Judith Kafri

I freely admit

That you caught me unprepared,

I hardly knew

Where to find the Dothan Valley

What are our rights to it

And on which side

The Green Line passes it.

It was only at the end of the week

That I suddenly remembered

There's a deep pit there

Where a man sits on scorpions

and screams like mad.

Everybody flees from him,

The cries of a madman are frightful.

Just one woman, especially brave,

Approaches the edge of the pit and says:

If you weren't so agitated

We would understand what you are saying.

He is screaming in pain

Lord of the Universe, have mercy on him!

Now I'm quite sure I know

That Dothan Valley is located

in the Book of Genesis.

Our sole right to it is,

That we did terrible things there

to our little brother, to our brother.

WHEN HE CAME TO THE FIELD

Uzi Shavit

When he came to the field

And ten surrounded him

He didn't cry out, neither did he weep

He didn't cry out bitterly

He didn't raise his voice

When they stripped him of his coat

He didn't plead with them

When they threw him in the pit –

But he thought: How strange

Are the ways of God,

How lonely a man can be

Among ten brothers.

וכשהגיע לשדה עוזי שביט
וכשהגיע לשדה
ויקיפוחו עשרה
והוא לא שוע ולא מבר
ולא זעק זעקה מרה

ולא בשא קולו בבכי
כשפשוטו את כתנתו
ולא פתח פיו בתחנונה
כשלבד זרקו אותו -

רק תהה: מה מוזרים
דרכי האלהים,
כמה בודד יכול להיות
אדם

בין עשרה אחים
FINALLY SHE SPEAKS
Tehiya Bat Oren

I am Mother Eve
I am my mother
I am a rib of your rib, you are a rib of mine

How they confused that which stood between us

I did not extinguish the candle of the world
Nor will I light Shabbat candles to atone
I did not entice the man You gave me
Who, just like the woman You gave him,
preferred knowledge
Over painless nakedness

How they confused our love

The curse turned into a blessing
(as if the blessed God - didn't know)
My desire is to my man, He decreed,
To whom else?
He will rule over me, He sought to curse
But instead blessed my soft man
That he should not fear to know -

How they confused our knowledge!

Week 2 Session 2
The Mizrachi Voice

*Lesson 1 Seen by Others – Finding Their Own Voice
Danino's Race – Natan Alterman*

*A week ago the Davar newspaper wrote
in glowing terms about our branch. Those appointed to check
and classify, in the name of the Return to Zion and in the name of
its law, those families from the Moroccan Diaspora.*

*The article described, firmly and with emphasis,
the difficulties encountered by those who classify... how the work smokes
and smolders... how their doubting hearts mutiny
so that they even lose their sleep...*

*I read it all, fully understanding
the holy nature of their work – they find themselves in the narrow straits
between their duty, and the tears and rebellion,
the wiles, of those awaiting the decree.*

*And yet, as I read this description,
I felt: that this soul searching is
Not the main issue.
It is, despite everything, only secondary.*

*It is, despite everything, only secondary.
As regards its importance for the individual
And even for the general public,
As opposed to the significance of the rebellion
And the battering force
Of such a clause:*

*"You should have seen us at work two months ago, before they did away with the
restriction on the number of children. There were parents who actually didn't
believe us when we told them they cannot immigrate with more than five children.
How can it be – they wept – that we can support five but not the others? In one of
the small towns there was a young man, a plumber, a healthy, strapping fellow. He
had seven cute kids, ranged according to height, aged twelve to two. At first he
assumed I was joking. He simply stood there laughing happily, thinking he
understood the jest. But gradually the meaning began to penetrate... he was
terrible in his anger. "You see these two?" he yelled, "I'm going to strangle them on
the spot. Two of them will die and then there will be five."
A. Oren, "Davar", quoting one of the screening committee*

*Yes, a news item like this one, I don't know
how you feel about it. I feel that maybe*

*when this law was passed, the earth quaked
beneath us, and cried out: "They – not you – are my children!"*

*In my opinion, by so doing we have twisted and distorted
the foundation that creates a nation, its nature has been perverted
its strength has been damaged, it has been weakened by the burden
of those two infants, among the seven.*

*In my opinion, facing the podium of judges
in all those halls where they check and classify, stands motionless
the Return to Zion, daily slapped in the face
by the hand of a convenient, craven law.*

*"The restriction was lifted two months ago"... yes.
But in itself it is only a small detail. So let's bring another paragraph.
It's hard to believe what it says, but let's listen attentively:*

*"David Danino's identity card indicates that he is incapable of physical labor. The
doctor was told that he limps a little. The doctor asked Danino to run a few steps.
Danino understood that he was facing a fateful test. He leaped forward with more
energy than necessary, endeavoring to prove that he can walk and run with ease.
He returns and stands before the doctor, his eyes pleading dumbly. The doctor is
certain that Danino's deficiency does not disqualify him. In the hall, decorated with
pictures of the king and his flags, the disqualified families are sobbing – while those
families found eligible for Aliyah disperse quietly, secure in their anticipation of a
great future."*

S. Tevet, "Ha'aretz"

*Yes, this item too is not missing.
It, too, must not be forgotten, this silent page of shame.
This disgraceful page about the father who leaped, leaped
and ran, while his little ones looked on silently.*

*A page of shame about a father for whom the Return to Zion
decreed that he should jump, and he, in his circle,
hastened, hurried, with a prayer in his heart to God above
to help him, that we shouldn't discern the defect in his leg...*

*And God above heard! This is what God said to him:
"Run, run, my servant Danino... run, don't stumble.
I am with you! If this is the Law of Israel,
We will prevail together, as one!*

*Run, run, my servant Danino... I am your help...
Run, run, don't be afraid, because I will hide your blemish.
But I will not hide the insult to the revival of My people*

whose brightness sparkles in your tears."

*I do not know what you may think, as long as
We still have (in spite of bad mouth and bad pen expressions) some might and
dignity
To give up the luxury of this insult*

*Even if we recon and calculate to check
Our standard of living to its top,
we do not have the slightest right to refuse
Immigrant Danino, regardless of his limp,
As long as we still live off him a bit
In the name of fundraising for Aliya*

*If we do not change these ways
We will distort the principal
For which Zion stood at war
For which it may yet have to battle more.*

-

*ריצתו של העולה דנינו
נתן אלתרמן
1955*

*"דבר", לפני שבוע, כתבה פרסם
בשבח שלוחינו. אלה הממונים לברר
ולמיין, בשם שיבת-ציון ובשם-
חקה, את משפחות גולת מרוק בתור.*

*ספרה הכתבה, בתקף ובהבלט,
על קשי מלאכתם של הממיינים... על עשנה
וכווייתה... על מרי לבם המתלבט
והמסב, אפילו, נדודי שינה...*

*קראתי הדברים. הבנתי עד מאד
לקדש עמלם, להקלעם בצר
בין החובה ובין הצרי והדמעות
ושלל התחבולות של המחכים לגזר...*

*ובכל זאת, בקראי את התיאור הזה
הרגשתי: לא הלבט הנפשי הלה
ראוי לתשומת לב ראשית במחזה...
הוא, חרף כל, עניין שני במעלה.*

הוא, חרף כל עניין, שני במעלה,
מצד חשיבותו לפרט ואף לכלל,
כנגד משמעות המרי והאלה
של קטע שכזה דרך משל:

"צריך היית לראות אותנו בעבודה לפני חודשיים. בטרם בטלו את ההגבלה על מספר הילדים. היו הורים שממש לא האמינו כשאמרנו להם כי לא יוכלו לעלות עם יותר מחמשה ילדים. איך זה – בכו בדמעות – את החמשה נוכל לפרנס ואת האחרים לא? והיה שם, באחת העירות בחור אינסטלאטור, בריא וחבוב, ועימו שבעה ילדים חמודים, מסודרים לפי הגובה, מגיל 12 ועד שנתיים. בהתחלה היה בטוח שאני מתלוצץ. פשוט עמד לו וצחק מרוצה על שהבין את המהתלה. אבל מעט מעט החלו מדברים חודרים להכרתו... נורא היה בזעמו. – אתה רואה שנים אלה? צעק. אני חונק אותם על המקום. ימותו השנים ויחיו החמשה".

א. אורן, "דבר", מפי אחד מאנשי צוות-המיון.

כן, קטע שכזה. איני יודע מה
דעתכם על-כך. דעתי על-כך היא שאולי
בקום חוקנו זה חרדה האדמה
תחתינו ותקרא: הם – לא אתם – בני!

דעתי היא כי בכך שונה ויתעוות
יסוד יצרי-אומה ונסתלף טבעה
ונתבזה כוחה אשר כשל משאת
את שני התינוקות בין השבעה.

דעתי היא שאל מול שלחן הדיינים
בכל אותם חדרי מיון, עומדה בלי ניד
שיבת-ציון והיא יום-יום מוכה פנים
ביד חוקה נוחה ופחדנית.

"ההגבלה בטלה לפני חודשיים"... כן.
אך אין היא כי אם פרט. לכן יובא נא כאן
עוד קטע של הוי. כמעט לא ייאמן
דברו, אך לו נקשיבה לו בראש מורכן:

"בכרטיס האישי של דוד דנינו נכתב שאינו מסוגל לעבודה גופנית. לרופא נאמר שהוא צולע במקצת.
הרופא מבקש מדנינו לרוץ מדפר צעדים אנה ואנה. דנינו מבין שלפניו מבחן של חיים ומות. הוא מנתר
במרץ רב מן הדרוש ומשתדל להוכיח שמיטיב הוא ללכת ולרוץ. הוא חוזר ועומד מול הרופא ובעיניו
מבט אילם. הרופא סבור שהפגם שבדנינו אינו פוסלו. – באולם, המקושט בתמונות המלך ובדגלונים,
מתייפחות המשפחות שנפסלו. - המשפחות שאושרו לעליה מתפזרות בשקט ובביטחון. בציפייה לעתיד
הגדול".

ש.טבת, "הארץ"

כן, קטע שכזה גם הוא בל יעדר.
גם הוא בל ישכח. דף אלם ואשם.
דף בזיון של אב אשר נותר, נותר

ורץ, ותינוקיו רואים דומם.

דף בזיונו של אב אשר שיבת-ציון
ציוותה עליו קפץ, והוא, בעיגולו,
אץ, אץ, ובלבבו תפלה לאל עליון
כי יעזרו לבל נרגיש חולי רגלו...

ואל עליון שמע! וכה אמר לו אל:
רוץ, רוץ, עבדי דנינו... רוץ כי לא תמעד.
אתך אני! עם זה החוק-לישראל,
יכול נוכל לו שנינו כאחד!

רוץ, רוץ, עבדי דנינו... עזרך אני...
רוץ, רוץ ואל תחת. כי אכסה מומך.
אבל לא אכסה עלבון תחיית עמי
אשר זיוה נוצץ בדמעך.

איני יודע מה דעתכם דומה כי עוד
יש בנו בכולנו (למרות לזות שפתיים
ולזות העט) גם כוח גם כבוד
כדי ויתור על לוקסוס זה של התבזות

*Children Are Happiness Joshua Sobol
Melody: Shlomo Bar*

*Have two have three
have four children
You get housing with an entrance and a kitchen
And two small rooms
Have four have five
Have six children
You'll get pleasure and respect from your relatives
You love children*

*Children are happiness
Children are a blessing
You have hearts of gold
It's written in the Torah
Maybe in the Gemara
Go ask the rabbi*

*Have six have seven
Have eight children
It's not a joke
The country needs lots of wonderful youngsters*

Have a dozen and why not eighteen?
Have twenty children
God will provide
And so will Welfare
Whatever children need

God is great
It's hard for Him to bear
That one gets everything
He showers one with money, strength and fun
And to you He gives children

Galut (Exile)
Balfour Hakak

My grandfather's priestly garments were transparent
His mother embroidered the hem of his blue robe
With beautiful gold bands.
She took pleasure etching his name
In letters of silver, pure light.
My grandfather, Murad ben Raphael Hakak

Like Abraham from Ur, my grandfather came up
From that same land, in the same manner.
He came to the same homeland.
No longer did he have
His gorgeous robe.
His supremacy was gone
His face shone with grief
The silver was tarnished
And the gold butchered.
My grandfather was a peddler in the markets, selling his treasures
Tattered clothing, second-rate merchandise
Slow of speech, a forsaken prophet.

My grandfather was a sorrowful king.
He was born to silken garments, rich embroidery and fine raiment.
But when he was exiled to the land
His clothes were spoiled and his splendor ruined.
When he died they draped him in his shroud like a splendid robe
The Tallit he received from his father, his inheritance
Was etched with the blue letters of holiness.

Along the whole length of the Tallit I thought I could see
Beautiful bands of gold. Pure light.

My grandfather. Murad ben Raphael Hakak

Song of Zohara Alfasia Erez Biton

Zohara Alfasia

Court singer to Mohammed the Fifth in Rabat, Morocco.

They say that when she sang,

Soldiers fought with knives

To clear a path through the throng

Trying to touch the hem of her garment

To kiss her fingertips

To place a one-rial coin in gratitude

Zohara Alfasia,

Today, she can be found

In Ashkelon, in Archaeology Quarter C, next to the Welfare Bureau,

The leftover smell of sardine tins on a rickety three-legged table,

Sumptuous royal carpets, stained, on a Jewish Agency bed,

In a confused morning robe

Hours before the mirror

In shades of cheap makeup

And when she says:

Mohammed the Fifth, apple of our eye

At first you don't understand.

Zohara Alfasia's voice is hoarse,

Her heart is pure and her eyes are sated with love.

Zohara Alfasia.

Poverty Line Ronny Somek

As if one could really draw a line and say: Below this is poverty.

This bread, the color of cheap makeup

Has turned black

And the olives in a small dish

On the tablecloth.

In the air, doves flew in saluting flight

To the sounds of the bell held by the kerosene seller in his red cart,

There was also the sound of rubber boots landing in muddy earth.

I was a child, in a house they called a hut,

In a neighborhood they called a ma'abara (transit camp).

The only line I saw was the horizon. Beneath it everything looked like

Poverty.

כשאני

מואזיז בן הראש

כשאני בוכה

אתם מלגלגים.

כְּשֶׁאֲנִי אוֹמֵר מָה אֲנִי מְרַגֵּשׁ
אַתֶּם אוֹמְרִים שְׂדֵה לֹא מָה
שֶׁאֲנִי מְרַגֵּשׁ.

כְּשֶׁאֲנִי אוֹמֵר אֶת דַּעְתִּי
אַתֶּם אוֹמְרִים שֶׁאֲנִי כוֹעֵס.

כְּשֶׁאֲנִי כוֹעֵס
אַתֶּם אוֹמְרִים שֶׁאֲנִי פְּרִימִיטִיבִי

כְּשֶׁאֲנִי מְקַבֵּל אֶת הַדִּין
אַתֶּם אוֹמְרִים שֶׁאֲנִי פְּסִיבִי

כְּשֶׁאֲנִי מְסַבֵּיר
אַתֶּם אוֹמְרִים שֶׁאֲנִי רוֹצֶה
לְרוֹץ לִכְנוּסֶת.

כְּשֶׁאֲנִי אוֹמֵר שֶׁאֲנִי לֹא אוֹהֵב לְרוֹץ
אַתֶּם לֹא שׁוֹמְעִים

כְּשֶׁאַתֶּם לֹא שׁוֹמְעִים
אֲנִי אוֹמֵר אֶת הַדְּבָרִים
הַכֵּי יָפִים.

שְׁחֹר עַל גְּבִי שְׁחֹר עַדִּי קִיסָר
בְּמִכְטָא כְּבֵד אֶהְיֶה אוֹתִי סִבְתָּא שְׁלִי
וְדִבְרָה אֵלַי דְּבָרִים תִּימְנִיִּים
שֶׁאֲפֹךְ פֶּעַם לֹא הִבְנֵתִי,
וּבְתוֹר יִלְדָה אֲנִי זֹכֶרֶת, אֵיךְ פְּחַדְתִּי לְהִשָּׁאֵר אִתָּה לְבַד
מִחֲשֵׁשׁ שֶׁלֹּא אֲבִין אֶת הַלְשׁוֹן בְּפִיךָ
שֶׁהִמְשִׁיכָה לְנֶגֶן אֵלַי בְּחִינָךְ,
וְאֲנִי לֹא הִבְנֵתִי

מִלָּה אַחַת שֶׁאַמְכָּה
וְהַצְלִילִים נִשְׁמָעוּ רְחוּקִים רְחוּקִים
גַּם כְּשֶׁדִּבְרָה אֵלַי קְרוֹב.

וּפֶעַם אַחַת
אֲנִי זֹכֶרֶת,
קִנְיָה לִי פְּרִילִי אֲנִס
וְאַחֲרֵי שֶׁנִּקְבַּתִּי בְּאַגֻּדֵּל
אֶת עֲטִיפַת הָאֱלוֹמִינִיּוֹם הַדִּקָּה
וְשִׁתִּיתִי הַכֹּל,

כְּצִיתִי לוֹמֵר תוֹדָה
אֲבָל לֹא יִדְעֵתִי
בְּאִיזוֹ שְׂפָה צִרִיךְ
וְיִצְאֵתִי לַגָּנָה הַגְּדוֹלָה
קִטְפֵתִי פֶּרֶחַ
וְהִגֵּשְׁתִּי לָהּ אוֹתוֹ,

מבישת
אני זוכרת
כמה מבוכה עמדה בינינו
של דם אחד
ושתי לשונות אלמות
והיא שטפה את גביע הפירלי
בשתיקה
מלאה בו מים
והניחה בו את הפרח שנתתי לה.
אף פעם לא הבנתי
מלה ממה שאמרה, סבתא שלי,
אבל את הידים שלה הבנתי
את הבשר שלה הבנתי
למרות שאף פעם
לא הבינה באמת, את המלים שאמרתי
ורק אהבה את הגוף הקטן שלי
של הבת של הבת שלה.
ולפעמים הלב מבקש לעצמו
דברים מזרים
כמו ללמד תימנית
ולחזר לקבר שלה
להצמיד שפתים לתוך האדמה
ולצעק פנימה
את כל מה שהיה לילדה ההיא לומר
ובעקר להזהיר אותה
מהפרח שהבאתי לה, פרח מלא בנמלים.
שיר הפרחה עופרה חזה
מילים: אסי דיין
לחן: צביקה פיק

אין לי ראש למלים ארכות
ואתה מן מילה ארכה שכזאת.
צ'או ידידי וד"ש לחייך,
בתקוה שתבין את הפרחה.
השמש של פראג' קורעת את הים,
ואני מפליגה בתוך הכפכפים.
לאן שיקחו האורות אני נשם,
עם הלק, הליפסטיק ושאר דאווין.

כי בא לי לרקד, ובא לי שטויות
בא לי לצחק ולא בא לי עליך
בא לי בימים ובא לי בלילות
בא לי לצעק: "אני פרחה".

פנים שלא עושות חשבון,
וג'ינס בסטיל נשכתוב בעתון.

סלסול נצחי בשיערות,
ופוסטרים במקום קירות.
רוצה לאהב כמו בסרטים,
חתיך שיבוא באנגלית וצבעים.
הכחמ טוסמה COME ON BABY,
ועוד חלום שלי ממריא לו ובוכה.

כי בא לי לרקוד ...

פעם כשיהיה לי זמן להיות גדולה,
פעם תגמר המסכה.
כי בסוף כל פרוחה מסתתרת שפון קטן
בעל לדגמה ואלף כוונתי עשן.

כי בא לי לרקוד ...
פרחה 2020

יש לי תאר שני במגדר
ואני כבר שנים מעצבת שער
אני קפאית ואני מהנדסת
ואני בדרך אל הכנסת
השמש של יפו קורעת את הים
ואני מפליגה לתוך העקבים
כשלא מתחשק מעיפה גם אותם
ונרשמת לקורס בתכנות מחשבים
בא לי לתרם בא לי לחלום
בא לי תנאים שיסדירו תפנסיה
בא לי להנהיג
בא לי להבריג
בא לי להיות סבתא פרוחה
מתקתקת קבה דלעת
בגלוטן אני לא נוגעת
צפרנים אל-לה קלואי
ותקליטים של דיויד בואי
רוצה מחשוף - רוצה שביס
רוצה להיות מפקדת בסיס
יחולסל קונס בוא Come on baby
ואחר כך לקנס גשים מצליחות
בא לי שיכר בא לי תפירה
בא לי גשים ולא בא לי עליך
בא לי בברלין בא לי בקריות
כפרה עלק סבתא פרוחה.
הי שלום אל תבוא לי בתלום
עברתי גז'רתי והגעתי עד הלום
לוקחת ספנים מצלמת שפנים
ואת כל המסמנים עוצרת באדום

אתה אוהב להגיד לי מי אני
בהמה, גסה, וולגרית, קולנית
יאללה תתקפל ותזמין לך מונית
אני שומעת ב surround את "הפרח בגני"
פעם כששמחה הגיעה למפעל
פעם עוד לפני הפסטיבל
היא לחשה לי את שמה ואמרה אז במבוכה
רק תדעי בפירה שפרחה זאת שמחה
בא לי לתרם בא לי לחלום
בא לי תנאים שיסדירו ת'פנסיה
בא לי להנהיג
בא לי להבריג
בא לי להיות סבתא פרחה
פרחה - שם יפה מאוד.
כן.

*Week 3 Session 1 Echoes of the Holocaust
Lesson 1 Changing Messages*

You Must Not Show Weakness – Yehuda Amichai

*You mustn't show weakness
and you've got to have a tan.
But sometimes I feel like the thin veils
of Jewish women who faint
at weddings and on Yom Kippur.*

*You mustn't show weakness
and you've got to make a list
of all the things you can load
in a baby carriage without a baby.*

*This is the way things stand now:
if I pull out the stopper
after pampering myself in the bath,
I'm afraid that all of Jerusalem, and with it the whole world,
will drain out into the huge darkness.*

*In the daytime I lay traps for my memories
and at night I work in the Balaam Mills,
turning curse into blessing and blessing into curse.*

*And don't ever show weakness.
Sometimes I come crashing down inside myself
without anyone noticing. I'm like an ambulance
on two legs, hauling the patient
inside me to Last Aid*

with the wailing of cry of a siren,
and people think it's ordinary speech.

Translated by Chana Bloch and Stephen Mitchell

אסור להראות חולשה - יהודה עמיחי
אסור להראות חלשה וצריך להיות שזוף.
אבל לפעמים אני חש כמו צעופים חורים של נשים יהודיות
שהתעלפו בתננות וביום הכפורים.

אסור להראות חלשה וצריך לעשות רשימה
של כל החפצים שאפשר להעמיס על עגלת ילדים
בלי ילדים.
המצב הוא עכשו כזה שאם אני מוציא את הפקק מן האמבט,
אחר הרכצה הגעימה והמפנקת,
אני חושש שכל ירושלים, ועמה כל העולם
יזרמו לתוך החשך הגדול.

ביום אני מציב מלכודות לזכרונותי
ובלילה אני עובד במפעלי בלעם,
להפך קללה לברכה וברכה לקללה.

ואסור להראות חלשה.
לפעמים אני מתמוטט בתוכי בלי שרואים עלי.
אני כמו אמבולנס מהלך על שתי רגלים
ומטלטל בתוכי את הממטט אל לא-עזרה,
משמיע קול צופר מילל
ואנשים חושבים שזה דבור רגיל.

Kodesh Hakodashim - Uri Tzvi Grinberg (excerpt)

At the last moments when the eyes burst out and the blood started flowing
And the body had dropped ...dropped into my arms,
Because I appeared there, at the site of killing.
And I had said, full of pity: Mother, mother!
She raised her head, and placed it on my shoulder
And said: my son, my son, she forgot it was Belzecs the altar
And I said: yes mother, yes- your son.
- did you know my son, the goyim are killing me?
- I knew mother,
- Blessed are you my god - my son is alive.

The wind had carried us- my mother in my arms and the wind placed us
At the entrance of a forest with a stream at our feet,
- Did you bring us to Lebanon, my son?
- To Lebanon, mother

- Blessed are you my God- I can smell the scent of Lebanon
Ahaha..

I hear splashing water, my son

- Indeed water, mother

- Have you placed the Jordan at my feet, my son?

- *The Jordan, my mother.*

- Take me to the Jordan my son, let its purifying waters pass over me

- I will take you to the Jordan, mother

- The cool water will heel me, my son.

Kadosh, Kadosh, Kadosh

Thank you God

Kadosh Kadosh Kadosh!

When I was a young girl, my son, splashing in the river during Tamuz evenings

I was thinking about the Jordan water...

In our Eretz Yisrael.

Oh, if we had but merited... and here is the Jordan at our feet.

- Yes my mother

- The wind is upon me – waves, rolling and light touching.. Is it evening my son?

- Evening tide, mother, stars and moon upon you.

- Upon you too, stars and moon, my son.

- Yes, Mother

- *Pick me up in your arms, my son, take me away from the water, my son.*

Like this. Lay me down on the grass, my son.

- Dew is falling nearby and it is warm...

- Like tears my son,

- Warm like tears, mother.

- Let me feel your body, my son,

Your cloths are coarse woven fabric. My son, soldiers' wear

A rifle on your shoulder.... Hurrah to you, my son.

Until we arrive to Jerusalem, my son,

- Yes, mother

- And when we get to Jerusalem, my son, the royal Temple

City of kings...oh...not even on Shabbat, will you change

These cloths, my son,

Once, I wanted to see you dressed in silk,

I do not want that anymore.

- As you say, mother.

- And always with the rifle, my son.

- Amen, mother

- And even when the **λαοι** saviour comes and peoples will beat their swords into

plowshares and they would throw their guns into the fire-

Not you – no, my son, not you!

- No, mother.

- In case the goyim, rise again and amass iron.

Should they rise once more and we shall not be ready

As we were not ready till now.. oh!

- Your words are holy, mother,
 - Let me now fall asleep in your arms, my son.
 A night with my son and God on river Jordan...
 - God is with us, on river Jordan, Mother—
 - The Jordan flows to the end of all roads
 Blessed, he who reaches its shores, alive
 The secret of our tears are in it – the strength of eternity it.
 - It is the world of Sela...here, my son
 - Forever, mother
 &eq; &eq; &eq; &eq; &eq; &eq; &eq; &eq; &eq; &eq; &eq; &eq; &eq; &eq;
 &eq; &eq; &eq; &eq; &eq; &eq; &eq; &eq; &eq; &eq; &eq; &eq; &eq; &eq;
 -

קדש הקדשים (קטע)
 אורי צבי גרינברג

בְּרַגַע הָאֶחָדוֹן כְּשֶׁנִּתְפַּקְעוּ הָעֵינַיִם וְהַחַל לְזַלֵּג הַדָּם
 וְהִגִּיף צָנַח... צָנַח אֶל זְרוּעוֹתַי,
 כִּי הוֹפַעְתִּי בּוֹ בְּרַגַע בְּמָקוֹם הַהִיגָה שֶׁם
 וְאִמְרַתִּי בְּכָל הַרְחָמִים: אֲמִי, אֲמִי!
 הַרִימָה רֹאשָׁהּ וְהִנִּיחֶהָ עַל כַּתְפִּי
 וְתֹאמֶר: בְּנִי, בְּנִי, וְתִשָּׁכַח כִּי שָׁם בְּלִזְזִיץ' הִמָּזְזַבְחָם...
 וְאִמְרַתִּי: הֵן אֲמִי, הֵן בְּנִי.
 - יִדְעַת בְּנִי, שֶׁהַגּוֹיִים הוֹרְגִים אוֹתִי?
 - יִדְעַתִּי, אֲמִי,
 - אוֹדֵךְ אֱלֹהֵי, בְּנִי חִי.
 וְנִשְׁאַתְנָה רִיחַ וְאֲמִי בְּזְרוּעוֹתַי וְתוֹרִידֶנּוּ רִיחַ
 בְּמִבּוֹא לִיעָר וְלַרְגֵּל נַחַל,
 - הִבִּיאַתְנִי לְלִבְנוֹן, בְּנִי?
 - לְלִבְנוֹן אֲמִי.
 - אוֹדֵךְ אֱלֹהֵי בְּשָׁמַיִם, רִיחַ הַלִּבְנוֹן בְּאַפִּי.
 אֲהֵה...
 שֶׁכְּשׁוֹר מִיָּם אֲנִי שׁוֹמֵעַת, בְּנִי.
 - אֲכֵן מִיָּם, אֲמִי.
 - שָׁמַת אֶת הַיָּרְדֵּן לְרַגְלִי?
 - אֶת הַיָּרְדֵּן אֲמִי.
 - קָחֵנִי לַיָּרְדֵּן, בְּנִי. יַעֲבֹרֵנִי מִיָּמִי הַמִּטְהָרִים.
 - אֶקַּח לַיָּרְדֵּן, אֲמִי.
 - צַנַח הַמַּיִם לְרַפְּאוֹת לִי, בְּנִי.
 א' א'.. קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ.
 אוֹדֵךְ אֱלֹהֵי,
 קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ!
 בְּהִיוֹתִי נַעֲרָה, בְּנִי, בְּרַחֲצִי בְּעַרְבִי תַּמּוּז בְּנֶהָר
 מִהַרְהָרֶת הֵייתִי: יָרְדֵּן מִיָּם...

בארץ ישראל שלט.
 הו, אלו זכרים. והנה הירדן לרגלים.
 - כן, אמי..
 - רוח עלי וגלול - גלים.. ונגיה.. הלעת ערב עתה?
 - עת ערב, אמי, כוכבים ירח עליך
 - גם עליך כוכבים ירח, בני.
 - כן, אמי.
 - העלני בזרועותיך, בני, שאני מן המים בני.
 כך.. השכיבני על העשב, בני.
 - טל יורד בסמוך וחס הוא..
 - כמו דמע בני.
 - חם כמו דמע, אמי.
 - תנני למשש את גופך, בני.
 מארג גס לבושך, בני, לבוש תילים.
 ורובה על שכמך.. כה לחי לך, בני.
 עד שנבוא לירושלים, בני.
 - הן, אמי.
 - ובבואנו לירושלים, בני, מקדש מלך
 עיר מלוכה.. אה.. גם בשבת לא תחליף
 את זה הלבוש, בני.
 לבוש-משי-תמיד רציתי לראותך פעם,
 שוב איני רוצה בך.
 - כך דברך, אמי.
 - ותמיד יום ולילה עם הרובה, בני.
 - אמן, אמי.
 - ואף בבוא הגואל וכתת עמים חרבותם
 לאתים והשליכו רוביהם אל האש -
 אתה - לא בני, אתה, לא!
 - לא, אמי.
 - פן יקומו שוב הגויים ואספו ברזל.
 וקמו עלינו שוב ולא נהיה נכונים
 באשר לא היינו מוכנים עד עכשו..וי!
 - קדושים דברך, אמי.
 - עכשו תנני להרדם בזרועותיך, בני.
 לילה עם בני ואלהים על הירדן...
 - עמנו, אמי, אלהים על הירדן --
 - בקץ כל הדרכים זורם הירדן
 ברוח המגיע חי אל גדותיו
 מסוד דמעותינו בו ומכח הגצח שבו/
 - עולם סלה.. כאן, בני.
 - עד עולם, אמי.

I Was Not There - Gil Nativ
 I was not there
 My memories are

Black and white pictures
Black on white books and diaries
The closest I got
Was when I touched the number carved into the arm
Of a wrinkled man.
One day in June
They were all with me
In a smoke clouded alley leading up
To the Lions Gate
A million skinny, burnt arms were pushing me.
Voicelessly they commanded
Never
Let go
Of your gun.

לא הייתי שם – גיל נתיב

אני לא הייתי שם.
זכרונותי משם
תמונות שחר-לבן
סרטי קולנוע בשחר-לבן
ספרים ויומנים בשחר על לבן
הכי קרוב הגעתי
בשנגעתי במספר חרוט על זרועו
של איש חרוש קמטים
יום אחד בחדש יוני
הם היו כלם אתי
בסמטה אפופת עשן
אל שער אריות
דחפו אותי מיליון זרועות צנומות ושחופות
ובלי נשמע קולם צו:
לעולם
אל תרפה
ידך מן הרובה

The Day of Commemoration and the Rebels Nathan Alterman
And on the day of remembrance, the fighters and rebels have said:
Do not place us apart from the Exile under shining lights
At the hour of commemoration we step down of the pedestal
To mingle again in the darkness with the chronicles of the masses of the House of
Israel
The fighters and the rebels have said; the day of witnessing,
Its main and true image is not a barricaded stronghold aflame.
Neither is it the image of a young man and a girl who came out to assault or die.
Such as in the classical images of world revolts eternally burning.
No, this is not the source of the period, do not crown it with battle flags.

To see only in them its essence, its redemption and justification.
The fighters and rebels have said; we are part of many people
Part of its honor and bravery and its stifled deep weeping
We are part of a time, with no brother, a time that rejects the monotony of high
phrases.

Nor does it stand open faced among common symbols.
Those who fell with their arms in their hands perhaps will not accept the Mechitza.
Between them and their dying communities all the way to some leaders and
dealers.

We who have seen the time in its scariest and darkest,
We who have seen its bravery with so many faces never seen before,
We are the lightening that cuts through its sky, but we shall not rise in its midst as a
masked statue
Of a smattering who hold the greatness of the period's soul, for it is stamped by the
battle seal.

Therefore we, the fighters and the up-risers say: the essence of this day
Is not just that which is highlighted by speeches and writings by our brothers.
The sword, the battle and the barricades – there is nothing to match them.
Yet they are not the only symbols of this Memorial Day, not in them does it reside.
The dignity of the nation – should not seek its only sublime justification
By saying apologetically, I have fought, I have raised the flag of the rebellion... The
uprising is just one note in this whole story, it was not its heart and goal.

Our people will yet compete for honor with any other nation...
The fighters and the up-risers have said: the bravery and honor of this people,
Are also shared by Jewish fathers who have said: The underground will bring
disaster upon us"

And also with that boy or girl who walked and walked until they were lost
somewhere

And left behind just one white sock in the archives for remembrance.
These too are the symbols of the time and its war, let us not dim them with the
shining sword.

Like nations who had not thus been tested by heavens.
Thus spoke the fighters and up-risers; and the people listened unmoving
God's stars are the witnesses of both.

Facing the Glass Booth – Haim Guri
God's Servants.

"... and they had given me boiling water and a rag and told me to scrub the
sidewalk by the Metropol hotel, the bucket was partly filled with acid, my hands

bloated soon enough. They had brought out the chief rabbi; Dr Teglich, 70 years old. He too like me was ordered to wash the sidewalk. He did this while covered with his Talit, his prayer shawl. While he was lying on the ground, the guard had asked him; how do you like this? The rabbi responded, if God likes it, I am his servant.

I am writing these words down as Morris Fleishman, one of the former dignitaries of the Jewish Community of Vienna, is speaking.

I do not want to see him, I do not want to hear him, I would rather be at the NAHA"L parade today in the stadium, seeing strong beautiful people, but with an unimaginable strength, Morris Fleishman is holding me by my collar, as if he is saying: sit, hear, to the end.

"The shortest of the guards was five foot eight" – he says making me aware of how short he is...

These too are your own flesh and blood, I am telling myself. They at the position to demand that you sit to the through this. You are not running away from here. You are not escaping to the NAHA"L.

I return to the subject of: "Why didn't you resist?"

"I think this is indescribable. A person who was not there, wouldn't understand. It was the third year of the war. We had been through a lot. There was still some hope. We are working, they needed us. It was clear that if something small was to be done, there was no problem to do away with us. So many of them. It is impossible, after 18 years, to describe the fear. At the end of day it was a horrible fear. Facing the machine guns, watching a young boy being hung, losing your capacity to react. The belief that the war will end. There was a camp of a thousand Poles in the same situation. The camp was just a hundred meters away (330 feet) from their homes and they never tried to escape. Where could the Jews have gone? We were wearing concentration camp uniform, our head shaved. In 1943 we did not yet know what happened to the transports. We knew only later. It is impossible to describe today what had happened then". Etc. etc...And so on and so forth. The witness said all these things sitting down. At times his voice faded and became inaudible. Then abruptly he would speak up as if trying to justify himself to the judges, to his people, to the whole world.

5.2.1961

I escaped from the court house and to it.

So what do you say?

I am doomed if I talk and I am doomed if I do not.

.....

If we open a new page we should open it within us. We now see things differently. We have created: "A Day of Commemoration for the Holocaust and Heroism" thus we have subtly separated between them. As if we had made them stand one facing the other as complementing one another but different from each other. We were ashamed of the Holocaust as one is ashamed of a terrible blatant defect. And we have embraced heroism to our heart as a vestige of pride, the privilege to hold one's head high.

God forbid that I should reach a point where the distinction is lost between the one who dies without battle and the one who rises or tries to resist the murderer. For a nation that chooses life, by its nature, will always prefer those who try to set a price for their doomed lives. Those who have given themselves and their people the desperate honor of the fighters for there lies the only chance for living. But we need to ask forgiveness from countless people who we have judged in our heart. We who were outside of that circle. And we had judged them without asking ourselves, what gave us the right to do so? A survey that Haaretz had run among Hebrew youth here who had never seen the Swastika whip, had shown that even at the beginning of this trial, there were people who had said: "Had we been there, we would not have gone like they did" or "we would have behaved differently. Some of the respondents had said this with that Sabra pleasantness, and there was no silence or apology between the one who had asked the question and the one who responded.

.....

WHO – Michal Govrin

He who had kept his humanity even when turned into dust
A father who had sent his daughter to life,
A mother who had sent her son,
A granddaughter who had fought for her grandmother's life,
A man who had held the hand of a Stranger

Who are the woman and man who held a gun
And inscribed the lines of freedom in Chronicles,
And he who kept up his forbidden commandment with tefilin
And she who distributed forged papers
And he who smuggled borders

He who wrote and painted and told stories and dreamt
And photographed and documented human testimonies,
He who laughed and loved,
She who wrote down recipes to make the hunger go away
Those who shared a slice of bread

He who held up the one who fell in the parade,
She who finished the slavery quota of her neighbour
Those who said a word of encouragement,
And those who, at twilight
In the shade of the crematorium
Stood up praying or singing.

Who are those children who played and dreamt and wrote their poems between
fences,
And he who's hand never left theirs

Even when they went to their death.

Who are those man, women, child and old woman;
Who sanctified the human image. צלם!

מי - מיכל גוברין

Week 3 Session 2 Poems in the Wake of 7.10.2023

Home Front Command's New Regulations for Small Talk Lital Kaplan
Translated by Maya Valentine

"What's up?" Cancelled. Instead use:
"What's shaken up?"
"What's beaten up?"
"What's blown up?"

"What's going on?" Banned. Alternatives:
"What's breaking down?"
"What's forever gone?"

Instead of the rude "How are you?"
We must frown in the face of our friend and ask -
"How war you?"

And instead of the standard response,
Forbidden by strict veto power:
"I'm fine, in fact."
It is required to say - "Everything's cracked."
And the truthful ones will answer -
"Everything is shattered. Everything is shattered"

הנחיות פקוד הערך החדשות לשיחות חלין: ליטל קפלן
"מה נשמע" בטל, ובמקומו נשאל:
"מה נשמט?"
"מה נשבר?"
"מה נשאר?"
"מה קורה" גאסר ובמקומו נתהה:
"מה קורס?"
"מה נקבר?"

במקום "מה שלומך?" התצור
נקדיר פנים מול חברנו ונשאל -
מה מלחמתך?

ובמקום התשובה השגורה בשגרה,
עליה הטל וטו חמור שבחמורים:

"אָפֿלי הַכּל בִּסְדֵּר",

יֵשׁ לְהַשִּׁיב -
"הַכּל בִּסְדֵּק",
וְהַמְקַפִּידִים בְּדַבְרֵי אֶמֶת יַעֲנוּ -
"הַכּל בְּשֶׁבֶר, הַכּל בְּשֶׁבֶר".

קִדְיֵשׁ אֶסֶף גּוֹר

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא
וְאַף אֶחָד לֹא בָא
כְּמֵה אֲלָפִים קָרְאוּ לוֹ בְּשֶׁבֶת בְּבוֹקֶר
זָעְקוּ אֶת שְׁמוֹ
הִתְחַנְנוּ בְּדַמְעוֹת שֶׁרָק יָבוֹא
אֲבָל הוּא שֶׁבֶת מְכַל מְלֹאכֶתוֹ
שׁוּם אֱלֹהִים לֹא הִגִּיעַ
וְשׁוּם אֱלֹהִים לֹא הִרְגִיעַ
רַק הַשָּׁטָן חָגַג בְּלִי הַפְּרָעָה
מִפֶּהז בֵּין הַקִּיּוּצִים לְמַסִּיבֵת טִבַּח
וְכִתְבָּם מוֹסִיף וּמַדְוִיחַ
בֵּין לְבֵין גַּם מִתִּיפִחַ
שֵׁשׁ תִּינוּק שְׁרוּף
וְיֵשׁ תִּינוּק חֲטוּף
יֵשׁ תִּינוּק יְתוּם
וְיֵשׁ תִּינוּק בֶּן יוֹם
מָטָל מִחֻבֵּר בְּחֻבֵּל הַטְּבוֹר לְגִפְתָּ אָמוֹ
וְלֹא הִסְפִּיק אֶפְלוֹ לְגִלוֹת מֵה שְׁמוֹ
מֵה יִרְשֵׁם עַל הַמַּצָּבָה הַקִּטְנִטָּה
עִם תַּאֲרִיךְ אֶחָד לְלִידָה וְלִפְטִיכָה
כֵּן נִרְאָה הַקִּיּוּץ אַחֵר בִּיקוּר הַשָּׁטָן
מִחֲזִיר אֶת הַשְּׁדוּר לְאוֹלָפֵן
עֲכָשׁוּ שְׁקֵט יוֹרִים
יֵשׁ גַּם שְׁגוּרִים
וְאִין מְמַשְׁלָה
וְאִין רַחֲמִים
וְרַק הַצְּרָחוֹת וְהַתְּמוּנוֹת
לֹא יֵצְאוּ לְעוֹלָם מִהֲרָאשׁ
הַשְּׁבִיעִי בְּאוֹקְטוֹבֶר
אֲלָפִים עֶשְׂרִים וְשָׁלוֹשׁ

Beerli Adi Blechman Sofer
Translated by, Heather Silverman, Michael Bohnen, Rachel Korazim

Soon winter will be here,
Weeping clouds will water the earth
Making red carpets grow
The anemone will flower first
Yet no one will come to admire its beauty.
The buttercup will bloom next
And there will be no festival
The poppy will flower last in silence
Seen by No One.
The protected flowers had already been picked
In the fall.

בארי עדי בלכמן סופר

עוד מעט, יגיע החורף
עננים בוכים ישקו את האדמה,
ויצמיחו מרבדים אדמים
תחלה תפרח הכלנית
ואף אחד לא יבוא לצפות בפייה.
אחריה תפרח הנריית
ולא יתקיים פסטיבל
ולבסוף יפרח הפרג, ושקט,
אין איש.
הפרחים המוגנים נקטפו
כבר בסתיו.

יום טוב טל שביט
אני רוצה לנהל את כל החמ"לים
לשנע את כל הציידים
אני רוצה לטפל בכל הילדים
של האמהות היחדניות
ושאינן
אני רוצה להפך עצמי לזסטם
עבור כל הנלחמים
ולכפות מגנות מעל ראשיהן
של כל הילדות
כלן.
לתמן בכל המשפחות

המפנות
הנשברות
המרסקות.
להשיב את כל האבדות
להחזיר את כל החטופות
אני רוצה לאסוף את כל התרומות
ולהביאן לידי.
להעביר את כל ההודעות
להכין את כל הכריכים
לרכז את כל המאמצים.

אבל ביום טוב
אני מצליחה
לפעמים
לנשם
לפעמים
לשנות
לפעמים
להתקשר לאהובים ואהובות.

ביום טוב
אני מצליחה
לפעמים
לבכות.

During the Day Rachel Sharansky Danziger
Translated by Heather Silverman, Michael Bohnen, Rachel Korazim

During the day one can bake cookies for the wives of the reservists
During the day one can send strengthening messages to friends
During the day one can comfort mourners
During the day one can invest in life

But at night
There is no way to silence the dead.
I lie down and my heart is awake
Awake and galloping
Chasing fragments of stories whose endings are well-known
And everything, everything, everything hurts and feels wounded, injured, damaged
And how can one sleep
And how can one be tranquil
When we have lost for all eternity
More than one thousand hearts?

ביום רחל שרנסקי דנציגר

ביום אָפֿשֶׁר לָאָפּוֹת עוֹגִיּוֹת לְנִשּׁוֹת הַמְּלֹאֲאִימָנִיקִים
 ביום אָפֿשֶׁר לְשַׁלַּח הוֹדָעוֹת מַחְזָקוֹת לְחֻבְרִים
 ביום אָפֿשֶׁר לְנַחֵם אֲבָלִים
 ביום אָפֿשֶׁר לְהַשְׁקִיעַ בְּחַיִּים
 אֲבָל בְּשָׁעוֹת הַלַּיְלָה
 אֵין אֵין לְהַשְׁתִּיק אֶת הַמֵּתִים.
 אֲנִי שׁוֹכֶבֶת וְלִבִּי עַר
 עַר וְדוֹהֵר
 רוֹדֵף אֶחָדִי שְׁבָרִי סְפוּרִים נְשׁוּסִים כְּבָר יְדוּעַ
 וְהַכֹּל הַכֹּל הַכֹּל מְרַגֵּשׁ פְּצוּעַ, פְּגוּעַ
 וְאֵין אָפֿשֶׁר לִישֹׁן
 וְאֵין אָפֿשֶׁר לְשִׁקוּט
 כְּשֶׁאֲבַדְנוּ לְנֶצַח
 יוֹתֵר מֵאֵלֶף לְבָבוֹת?

Mothers Osnat Eldar

Translated by Heather Silverman, Michael Bohnen, Rachel Korazim

They are gathering at night
 One by one
 She whose daughter was abducted and her bloodstained picture doesn't allow her
 any peace
 She whose son fell in battle
 She whose children will remain forever in the little safe room in the corner of the
 house on the kibbutz
 She who remained mute on the other end of the line scratching the horrors onto her
 skin
 She who whispered from time to time to him. Or to her
 "I love you"
 'I am with you'
 I am here
 Hello?!
 She who wasn't able to say goodbye
 She who is holding onto a fragment of a film clip showing him alive
 She who woke up on Shabbat with the knowledge of death germinating within her.
 At night, in my darkened room, they are wandering in circles
 Drooped shoulders, restless, sleep crazed.
 Mothers
 If only they could change places with the boy or the girl
 Ready for captivity or death
 Mothers.
 Not yet used to wandering.
 They come to me at night
 One by one

I am hugging them with compassion, with longing
Absorbing into my body the feelings of guilt, the helplessness, the abyss
And caressing silently their new maternal title
Imposed on them.

אמהות אסנת אלדר

בִּלְיֹלוֹת הֵן מִתְאַסְפוֹת
אַחַת אַחַת

זוֹ שִׁבְתָּהּ גִּחְסָפָה וּתְמוּנָתָהּ הַמְגַאֶלֶת בְּדָם לֹא נוֹתֶנֶת מָנוֹחַ
זוֹ שִׁבְתָּהּ גִּפְלִי בִקְרֹב
זוֹ שִׁילְדִיָּה יִשְׁאָרוּ לְעַד בְּמִמָּ"ד הַקָּטָן בְּפִאֲתֵי הַבַּיִת בְּקִבּוּץ

זוֹ שֶׁנִּשְׁאָרָה דְמוּמָה בְּצִדוֹ הַשֵּׁנִי שֶׁל הַקוֹ חוֹרָטֶת בְּגִפָּה אֶת הַזְעָעוֹת.
מִדִּי פֶעַם הִיא לִחְשָׁה לוֹ. אוֹ לֵה
'אֲנִי אוֹהֶבֶת אוֹתָךְ'
'אֲנִי אִמְךָ'
אֲנִי כָּאֵן
הֲלוֹ?!?

זוֹ שֶׁלֹּא הִסְפִּיקָה לְהַפְרֹד

זוֹ שֶׁאוֹתָזֶת בְּשִׁבְרִיר שֶׁל סֶרְטוֹן הַמֶּרְאָה שֶׁהוּא חִי
זוֹ שֶׁהִתְעוֹרָרָה בְּשִׁבְתָּהּ וַיִּדְיַעַת הַמּוֹת גִּבְטָה בְּתוֹכָהּ.

בִּלְיֹלוֹת, בְּחֻדְרֵי הַחֲשׁוֹךְ, הֵן נוֹדְדוֹת בְּמַעְגָּלִים
שְׁמוּטוֹת כְּתִפִּים, חֲסָרוֹת מַנְחָה, טְרוּפוֹת שְׁנָה.
אִמָּהוֹת

לוֹ יִכְלוּ הֵיוּ מִתְחַלְפוֹת עִם הַיֶּלֶד אוֹ הַיֶּלְדָּה
נִכּוֹנוֹת לְשִׁבִּי אוֹ לְמוֹת
אִמָּהוֹת
עוֹד לֹא מִתְרַגְּלוֹת בְּנִדְיָהּ.

בִּלְיֹלוֹת הֵן בָּאוֹת אֵלַי
אַחַת אַחַת

אֲנִי מִחְבֵּקֶת אוֹתָן בְּחֻמָּלָה, בְּגִעְגִיעַ
סוֹפְגֶת לִגְפִי אֶת רִגְשׁוֹת הָאֵשׁ, אֶת חֶסֶר הָאוֹנִים, אֶת הַתְהוֹם
וּמִלְטָפֶת בְּדִמְמָה אֶת הַתֶּאֱרָר הָאִמָּהִי הַחֲדָשׁ
שֶׁנִּכְפָּה עָלֶיהָ

Mom is Always Right Itay Lev
Translated by Heather Silverman, Michael Bohnen, Rachel Korazim

Mom said that when I grew up there would be no army.
Mom was right.
I haven't yet grown up and already there was no army.
It wasn't there when I heard the screaming outside.
It wasn't there when I saw dad so scared and stressed.
It wasn't there when the door was kicked in.
It wasn't there when I hid under the bed.
It wasn't there when we three pushed back on the door of the safe room.
It wasn't there when time just stood still.
It wasn't there when they suddenly entered.
It wasn't there when they tore dad off mom
Mom had said that when I grew up there would be no army.
Mom was right
Now all I want is to tell her that she is always right.
I cried, I screamed, and still she is silent.

אמא תמיד צודקת איתי לב

אמא אמרה שעד שאגדל כבר לא יהיה צבא.
אמא צדקה.
עוד לא גדלתי וכבר לא היה צבא.
הוא לא היה כששמעתי צעקות בחוץ.
הוא לא היה כשראיתי את אבא כל כך מפחד ולחוץ.
הוא לא היה כשדלת הבית נפרצה בבעיטה.
הוא לא היה כשהתחבאתי מתחת למטה.
הוא לא היה כשהדפנו שלשתנו את דלת המטבח.
הוא לא היה כשהזמן פשוט עמד.
הוא לא היה כשהם נכנסו פתאום פנימה.
הוא לא היה כשהם קרעו את אבא מאמא.
אמא אמרה שעד שאגדל כבר לא יהיה צבא.
אמא צדקה.
ועכשיו רק רציתי להגיד לה שהיא תמיד צודקת.
בכיתי, צעקתי, והיא עדין שותקת.

To Amplify the Light Michael Zats
Translated by Heather Silverman, Michael Bohnen, Rachel Korazim

Each tendon and capillary in my body
Is crying
To oppose the helplessness.

To rise,
And do something.

So I rise up
Amplify the light
Signaling, in every possible way
To the darkness –
Be gone

Strong as Death Shlomit Naim Naor*

There's no point in sleeping, visions arise
There's no point in waking, the visions are real
The heart's pocket change.
The moment before rising,
When I know nothing of
The horrors of the war.

Every night I hold something in my hand
It slips and shatters
Glass shards of reality scratch my face
Teardrops of dawn.

God
Is hiding in a cellar
Bereft of prayer
Trembling for his deeds
His whole being is one
Scream
Slashed women are running towards headless babies
A flock of hanging ravens wail:

Gaza is like death.

**The title of this poem is a reference to Song of Songs 8:6, "Love is as strong as death." The Hebrew word for "strong" is also the word for Gaza, so the title could be understood as "Gaza Is like Death."*

Week 4 Session I
The Image of the Other
An Arab Shepherd is searching for his Goat on Mount Zion
An Arab shepherd is searching for his goat on Mount Zion
and on the opposite mountain

I am searching for my little boy.

*An Arab shepherd and a Jewish father
both in their temporary failure.*

*Our voices meet above the Sultan's Pool in the valley between us.
Neither of us wants the child or the goat to get caught in the wheels of the terrible
Had Gadya* machine.*

*Afterward we found them among the bushes
and our voices came back inside us,
laughing and crying.*

*Searching for a goat or a son
has always been the beginning of a new religion in these mountains.*

רועה ערבי מחפש גדי - יהודה עמיחי

*רועה ערבי מחפש גדי בהר ציון,
ובהר ממול אני מחפש את בני הקטן.
רועה ערבי ואב יהודי
בכשלונם הזמני.*

*קולות שנים נפגשים מעל
לברכת השלטון בעמק באמצע.
שנים רוצים שלא יכנסו
הבן והגדי לתוך תהליך
המכונה הנוראה של חד גדיא.*

*אחר כך מצאנו אתם בין השוחים,
וקולותינו תזרח אלינו ויבכו וצחקו בפנים.*

*החפושים אחר גדי או אחר בן
היו תמיד
התחלת דת חדשה בהרים האלה*

.THE DIAMETER OF THE BOMB Yehuda Amichai

*The diameter of the bomb was thirty centimeters
and the diameter of its effective range about seven meters,
with four dead and eleven wounded.*

*And around these, in a larger circle
of pain and time, two hospitals are scattered
and one graveyard. But the young woman
who was buried in the city she came from,
at a distance of more than a hundred kilometers,
enlarges the circle considerably,*

and the solitary man mourning her death
at the distant shores of a country far across the sea
includes the entire world in the circle.
And I won't even mention the crying of orphans
that reaches up to the throne of God and
beyond, making
a circle with no end and no God.
Translated by Chana Bloch
קטר הפצצה יהודה עמיחי

קטר הפצצה היה שלשים סנטימטרים
וקטר תחום פגיעתה כשבעה מטרים
ובו ארבעה הרוגים ואחד עשר פצועים.
ומסביב לאלה, במעגל גדול יותר
של כאב וזמן, פזורים שני בתי חולים
ובית קברות אחד. אבל האשה
הצעירה, שנקברה במקום שממנו
באה, במרחק למעלה ממאה קילומטרים,
מגדילה את המעגל מאד מאד,
והאיש הבודד הבוכה על מותה
בירכתי אחת ממדינות הים הרחוקות,
מכליל במעגל את כל העולם.
ולא אדבר כלל על לעקת יתומים
המגיעה עד לכסא האלהים
ומשם והלאה ועשה
את המעגל לאין סוף
ואין אלהים

THE LOVER A.B. Yehoshua
Translated by Philip Simpson
NA'IM

They're getting themselves killed again and when they get themselves killed we
have to shrink and lower our voices and mind not to laugh even at some joke that's
got nothing to do with them. This morning on the bus when the news was coming
over the radio Issam was talking in a loud voice and laughing and the Jews in the
front of the bus turned around and gave us a dry sort of look, and at once Hamid,
who's always so serious, who reckons he's responsible for us even though he's not
our boss officially, touched Issam, nudged him with his finger, and Issam shut up
right away.

Knowing where to draw the line, that's what matters, and whoever doesn't want to
know had better stay in the village and laugh alone in the fields or sit in the orchard
and curse the Jews as long as he likes. Those of us who are with them all day have
to be careful. No, they don't hate us. Anyone who thinks they hate us is completely
wrong. We're beyond hatred, for them we're like shadows. Take, fetch, hold, clean,
lift, sweep, unload, move. That's the way they think of us, but when they start

getting killed they get tired and they slow down and they can't concentrate and they suddenly get all worked up about nothing, just before the news or just after, news that we don't exactly hear, for us it's a kind of rustle but not exactly, we hear the words but we don't want to understand. Not lies, exactly, but not the truth either, just like on Radio Damascus, Amman or Cairo. Half-truths and half-lies and a lot of bullshit. The cheerful music from Beirut is much better, lively modern Arab music that makes your heart pound, as if your blood's flowing faster. When we're working on the cars that they leave with us the first thing we do is switch off Radio Israel or the army wave bands and look for a decent station, not a lot of talking, just songs, new and attractive songs about love. A subject that never tires. The main thing is to have none of that endless chattering about the rotten conflict that'll go on forever. When I lie under a car tightening brakes the music in the car sounds like somebody walking over my head. I tell you, sometimes my eyes are a bit wet.

.....

At four o'clock in the afternoon we're already standing at the bus stop waiting for Muhammad's bus and from all over the city the people of our village and villages nearby are assembling, construction workers, gardeners, garbage men, kitchen workers, manual laborers, domestic help and garage hands. All of them with plastic bags and identity cards ready at hand in shirt pockets. Jews get on the bus too, Jews of all kinds with heavy baskets, most of them get off at the Acre Road. And in Acre more Arabs get on and some Jews as well, a different kind, immigrants from Russia, and Moroccans too. They hardly understand Hebrew. And on the way the Jews thin out and the Arabs too and in Carmel the last of the Jews leave the bus and only Arabs are left. The sun on our backs is nice and the road flies. Haifa disappears from the horizon, Carmiel is swallowed by the mountains, the electricity pylons thin out. No smell of Jews now. Muhammad tunes the radio to a Baghdad station that broadcasts verses from the Koran, to entertain us. We go deeper into the mountains, driving among orchards on a narrow road twisting among the fields and there's nothing to remind us of the Jews, not even an army jeep. Only Arabs, barefooted shepherds in the fields with their sheep. Like there never was a Balfour Declaration, no Herzl, no wars. Quiet little villages, everything like they say it used to be many years ago, and even better. And the bus fills with the warbling of that imam from Baghdad, a soft voice lovingly chanting the suras. We sit there hypnotized, silent at first and then crooning softly along with him.

TRANSISTOR MUEZZIN Agi Mishol

The transistor muezzin rises from the orchard—
Hussein barefoot and bound to my land
kneads the evening dough from Jewish flour
too fine, ya Hagi -- I
close my sorting eyes after a day's harvest,
crouch with him over the fire he kindles.

We plan tomorrow's peaches
over Europa* and a hand rolled cigarette.

*Ya Hagi, his Arab sigh slithers forth
supported by the consonants of my castrated Hungarian name.*

*In these photosynthesis twilights his hands
run over the tin
casting a spell with pita.
Hussein castles me legends
Gaza's Thousand and One Nights,
his body a supple viper,
his eyes an answer to the fire.*

** Brand name of a cheap Israeli cigarette.*

*Translation: 1999, Feminist Press/CUNY
Translated by Linda Zisquit*

*WOMAN MARTYR Agi Mishol
Translated by Lisa Katz*

*"The afternoon darkens,
And you are only twenty."
Nathan Alterman Afternoon in the Market*

*You are only twenty
and your first pregnancy is an exploding bomb.
Under your broad skirt you are pregnant with dynamite
and metal shavings. This is how you walk in the market,
ticking among the people, you, Andaleeb Takatkah.*

*Someone changed the workings in your head
and launched you toward the city;
even though you come from Bethlehem,
the Home of Bread, you chose a bakery.
And there you pulled the trigger inside yourself,
and together with the Sabbath loaves,
sesame and poppy seed,
you flung yourself into the sky.*

*Together with Rebecca Fink you flew up
with Yelena Konreeb from the Caucasus
and Nissim Cohen from Afghanistan
and Suhila Houshy from Iran
and two Chinese you swept along
to death.*

*Since then, other matters
have obscured your story,
about which I speak all the time
without having anything to say.*

*Lesson 2 The Other as a Mirror
Taken from A TRUMPET IN THE WADI Sammy Michael*

I was in the flourishing white city on the slopes of the Carmel. Tidy rows of homes with flowers. A model town. A stunning view of blue sea, clear skies and green hills. No unpleasant smells, no slum housing, no noisy crowds. And despite this, nobody is very keen to dwell here. They have to be killed before they can be settled in these beautiful homes of marble, which sparkle so in the sun.

Adina made inquiries for me and showed me the way between the symmetrical rows. She displayed great tact and kindness in leaving me alone. She herself feels very much at home here. In the white light she went to her husband, perhaps to plead for their son. Eyal is still immersed in the belly of the monster. She was right, there's no mistaking it. The names are engraved in black on the glittering marble. There were also some living people. A woman, kneeling, embracing the marble as if she wanted to uproot the grave. Close by was a father, not more than forty years old, handsome and well-dressed. He stood unmoving in the roasting sun while his clothes absorbed its scorching rays. No doubt the fire had already taken hold of him. His streaming sweat attempted to extinguish it, darkening his clothes from his shirt to the cuffs of his trousers. He did not turn his head as I approached.. He neither saw nor did he hear. He did not move other than to blink away the salt sweat that stung his eyes. His entire being was focused on the marble that stubbornly refused to utter a word to Daddy.

On my left was another silent grave. A young girl seated by its side kept asking "Why? Why? Why?" With her white blouse, wide skirt and dainty sandals, her delicate face and spiritual air, she was a delight to the eye, just like this wreath. But her inner transmitter was stuck, repeating over and over again, "Why? Why? Why?" until her madness touched mine, and it was hard to stop myself from rushing over to press the button hidden somewhere in her shirt. Everyone's mad here except for those who inhabit the little homes. An old woman in black was sitting on the edge of a grave, gnawing at a rusk, a thermos of coffee at her feet. She was completely at ease, as if she were striking outside the Minister's office. Perhaps it's for that reason that the protest of this mad citizen is so clamorous, as she picnics by the grave, demanding the return of her grandson. How can youth be restored to old age? No chance - God remains as mute as the inhabitants of the little homes.

I, too, am among the partially mad. With the lucidity of madness I have come to explain things to Alex and justify myself to him. Adina was silent, the gynecologist was shocked - he himself is a bereaved father. Mother wept. Grandfather's green eyes flashed as he said: "From you especially I dream of a grandson." He's mad too - he understood me immediately.

I didn't bring flowers for Alex. The wreath I carry within me may yet be cast into the sewer. It's difficult to explain myself to him when he's lying down and I'm standing up. I would gladly sit, if only they would distribute folding chairs for crazy people at the entrance. That's why I couldn't tell him everything. I stood by the grave in silent justification like a mutinous criminal.

Boaz said the interest on the loan he and Adina gave me had grown to a considerable sum, as a result of his investments on the stock exchange. Added to my salary, it could ensure my future and that of the child.

"Alex," I said to the grave, "The future of the child may be the deciding factor. If I raise him in an Arab street will I be able to tell him, before he hears from others, that he was born out of wedlock to a Jewish father? And if I raise him in a Jewish street, eighteen years from now I won't be beautiful and strong, surrounded by the affection of a lover and the care of my parents. Your mother even took your trumpet before giving the room to Abu-Nahla. So you can imagine my situation when the time comes for me to deliver your son to another war. He'll want to join an elite unit. All his life he'll be driven to prove himself because of his Arab mother, and he'll be a stranger to both Arabs and Jews."

The old woman with the thermos washed her grandson's grave with water from a small plastic bucket. Perhaps it's the same bucket he played with as a child at the seashore. Adina was already waiting by the gate. She called urgently: "I must rush home. Perhaps Eyal will call....."

*Week 4 Session 2 The Other as a Mirror
Ihtiyeh – Emile Habibi*

For the first time in my life I find myself forced to put at the opening of one of my novels the famous cautionary formula that is customary among western authors saying that:

This novel is nothing but the creation of my winged eastern imagination. Thus any similarity between the characters in it, or any one of them, and real characters, is nothing but a coincidence, a coincidence that I had nothing to do with. And furthermore I am inclined to say, in order to remove any shadow of doubt, that any similarity between the Haifa found in the novel, and the Haifa of our country is nothing but a dream based on longing.

I have turned and turned many western novels in my library looking for the customary phrasing of this cautionary formula, in order to translate it and save my own skin with my pen, and I was very surprised when I could not find what I have looked for. It must be for one of two reasons, either these novels were so far from reality that they had no reason for caution, or they were so flattering to it the caution was not necessary.

So why did I wake up just now to use the cautionary formula, is it because my confidence in the possibility of the liberty to long for this country in this country was shaken? The freedom to long for Haifa in Haifa?

The Author

...

A drawn heavenly sword

My father, that of all the movables in this world did not carry with him into the city anything but the walking stick he was leaning on, and my older brothers, so that he could lean on them, and our mother, with me still an embryo in her womb – so that he could lean on her, and the stories he used to tell us before we went to sleep was the first person to riddle me the riddle of the merciful prince, the riddle that only the youngest son of the wazir managed to solve.

Haifa: Wadi Al-Nisnass & Abbas Street

By Emile Habibi

I claim to be one of those people who cannot see the moon except for its luminous side. It is thus I justify those Jewish friends with sensitive souls who claim they do not believe it when we declare that we want a lasting peace based on a Palestinian state alongside an Israeli one. I find excuses for their mistrust, telling myself and my people that perhaps their suspicion of our intentions comes from their sense of guilt at everything they have committed against us, expressed once in Moshe

Diyan's phrase: "If we were in their place..."

There is no place for "if" in actual history. However, if one wants to argue using such logic, then I would say that if we were in your place we would not have allowed our reactionary forces to do to you what your forces of reaction have done to us. Furthermore, I would add that if you combined all the "ifs" in all the languages of the world, you would be unable to justify a single harm -- not even the minutest -- that you have wreaked on what you call "the other people"...

Umm Wadie [Habibi's mother] was unable to overcome the shock of those days [1948]. By then her life was behind her, and most of her sons and grandchildren were scattered in the diaspora. Once she came down to the premises of our old political club in Wadi Al-Nisnass to participate in a joint Arab-Jewish women's meeting. Those were days of a raging general election campaign. The Jewish speaker was emphasizing our struggle for the rights of the Palestinian refugees to return to their homes. Umm Wadie interrupted her saying: "Will my sons and daughters return?"

Taken aback, the Jewish-Hungarian speaker replied: "They will return when peace is achieved." "Lies," shouted Umm Wadie, "my son Emile never lies to me. He told me that their return -- if ever they return -- will take a long time. By then I won't be here to see them: I'll be in my grave."

Ever since that meeting, and without me knowing, it became her custom to go secretly to a corner of Abbas Garden near our house. She would lean against a stone shaded by an olive tree and bemoan her destiny -- lonely and separated from children, especially her youngest son Naim.

"Naim, where are you now? What has happened to you without me?"

Little did I know of her newly acquired habit until one day I overheard my two daughters playing at being Granny Umm Wadie bemoaning "O Naim".

That year Umm Wadie left us, crossing the Mandelbaum Gate on her way to her children who had taken refuge in Damascus. It was there, in Damascus, and not in

*Shafa Amre [her native village, now part of Israel] that her soul returned to its
maker.*

*"As for you, you can stay. Your life is before you, and you can afford to wait until
they return."*

*Those were the last words of my mother, Umm Wadie, when we parted on the
Israeli side of the Mandelbaum Gate.*

*I remained. I returned to Haifa and wrote my very first story as a citizen of the
State of Israel. It was entitled "Mandelbaum Gate".*

*And I remained. But, until this day, and for as long as I live, I think of my mother as
having remained with me, for mothers are of the roots.*

Jaffa: Land of Oranges Ghassan Kanafani Translation Mona Anis Hala Halim
*When we had to leave Jaffa for Acre there was no sense of tragedy. It felt like an
annual trip to spend the feast in another city. Our days in Acre did not seem
unusual: perhaps, being young, I was even enjoying myself since the move
exempted me from school... Whatever, on the night of the big attack on Acre the
picture was becoming clearer. That was, I think, a cruel night, passed between the
stern silence of the men and the invocations of the women. My peers, you and I,
were too young to understand what the whole story was about. On that night,
though, certain threads of that story became clearer. In the morning, and as the
Jews withdrew threatening and fulminating, a big truck was standing in front of our
door. Light things, mainly sleeping items, were being chucked into the truck swiftly
and hysterically.*

*As I stood leaning against the ancient wall of the house I saw your mother getting
into the truck, then your aunt, then the young ones, then your father began to
chuck you and your siblings into the car and on top of the luggage. Then he
snatched me from the corner, where I was standing and, lifting me on top of his
head, he put me into the cage-like metal luggage compartment above the driver's
cabin, where I found my brother Riad sitting quietly. The vehicle drove off before I
could settle into a comfortable position. Acre was disappearing bit by bit in the folds
of the up-hill roads leading to Rass El-Naqoura [Lebanon].*

*It was somewhat cloudy and a sense of coldness was seeping into my body. Riad,
with his back propped against the luggage and his legs on the edge of the metal
compartment, was sitting very quietly, gazing into the distance. I was sitting silently
with my chin between my knees and my arms folded over them. One after the
other, orange orchards streamed past, and the vehicle was panting upward on a
wet earth... In the distance the sound of gun-shots sounded like a farewell salute.*

*Rass El-Naqoura loomed on the horizon, wrapped in a blue haze, and the vehicle
suddenly stopped. The women emerged from amid the luggage, stepped down and
went over to an orange vendor sitting by the wayside. As the women walked back
with the oranges, the sound of their sobs reached us. Only then did oranges seem
to me something dear, that each of these big, clean fruits was something to be
cherished. Your father alighted from beside the driver, took an orange, gazed at it
silently, then began to weep like a helpless child.*

In Rass El-Naqoura our vehicle stood beside many similar vehicles. The men began

to hand in their weapons to the policemen who were there for that purpose. Then it was our turn. I saw pistols and machine guns thrown onto a big table, saw the long line of big vehicles coming into Lebanon, leaving the winding roads of the land of oranges far behind, and then I too cried bitterly. Your mother was still silently gazing at the oranges, and all the orange trees your father had left behind to the Jews glowed in his eyes... As if all those clean trees which he had bought one by one were mirrored in his face. And in his eyes tears, which he could not help hiding in front of the officer at the police station, were shining.

When in the afternoon we reached Sidon we had become refugees.

Revenge Taha Muchamad Ali

*At times ... I wish
I could meet in a duel
the man who killed my father
and razed our home,
expelling me
into
a narrow country.
And if he killed me,
I'd rest at last,
and if I were ready—
I would take my revenge!*

*

*But if it came to light,
when my rival appeared,
that he had a mother
waiting for him,
or a father who'd put
his right hand over
the heart's place in his chest
whenever his son was late
even by just a quarter-hour
for a meeting they'd set—
then I would not kill him,
even if I could.*

*

*Likewise ... I
would not murder him
if it were soon made clear
that he had a brother or sisters
who loved him and constantly longed to see him.
Or if he had a wife to greet him
and children who
couldn't bear his absence
and whom his gifts would thrill.
Or if he had*

friends or companions,
neighbours he knew
or allies from prison
or a hospital room,
or classmates from his school ...
asking about him
and sending him regards.

*

But if he turned
out to be on his own—
cut off like a branch from a tree—
without a mother or father,
with neither a brother nor sister,
wifeless, without a child,
and without kin or neighbours or friends,
colleagues or companions,
then I'd add not a thing to his pain
within that aloneness—
not the torment of death,
and not the sorrow of passing away.
Instead I'd be content
to ignore him when I passed him by
on the street—as I
convinced myself
that paying him no attention
in itself was a kind of revenge.

נקמה
לפְּעָמִים
מִתְחַשֵּׁק לִי לְהִזְמִין לְדוּ-קָרֵב
אֶת הָאִישׁ
שְׂרָצַח אֶת אָבִי
וְהָרַס אֶת בֵּיתִי
וְשָׁלַח אוֹתִי עִירִם וְעִקָּה
לְכָל הָרוֹחוֹת שֶׁל עוֹלָם
הַבְּרִיּוֹת הַצָּר.
שָׂאֵם יְהִרְגֵנִי
וּמִצָּאתִי מְנוּחָה גְּכוּנָה
וְאֵם אֲחֻסָּלָהּ
מִצָּאתִי גְּקֻמָּה.
אֲבָל ...
אִם יִתְגַּלֶּה לִּי
בְּמַהֲלֵךְ הַדוּ-קָרֵב
שֵׁשׁ לִירִיבִי
אִמָּא
שְׂמִמְתִּינָה לוֹ

או אבא
שמיני את כף ימינו
על כבדת הלב בתזוהו
בכל פעם שהבן שלו מאחר
אפילו רבע שעה
מעבר למועד שובו -
או אז
לא אהרגהו
אם הכעיתי אותו.
זאת ועוד ...
לא אחסלהו
אם יתברר לי
שיש לו אחים ואחיות
שנוטים לו אהבה
ומתגעגעים עליו בלי הרף;
או שיש לו
אשה הששה לקראתו
וילדים
שאנים אוהבים כשהוא נעדר
ושמחים במתנות שלו
או שיש לו
ידידים וקרובים
שכנים ומכרים
חברים לתא-המעצר
שתפים לחדר בבית-החולים
רעים לספסל-הלמודים -
שמתענגים במעשיו
ומקפידים לומר לו שלום.
אבל אם יהיה עירי
כרות עץ-משפחה
שאין לו לא אמה ולא אבא
לא אחים ולא אחיות
לא אשה ולא ילדים
בלי חברים וקרובים ושכנים
בלי מכרים
בלי רע או עמית, בלי ידיד לרפואה ...
לא אוסיף
למצוקת ערירותו
לא יסורי גויעה
ולא עצב כליון.
רק בזאת אסתפק:
אעלים עין ממנו
כשאתקל בו ברחוב
ואשכנע את עצמי
שהתעלמות,
בפני עצמה, גם היא

סוג של נקמה.
מערבית: אנטון שמאס

מקראה עברית אנגלית מצורפת

חומר לקריאה נוספת:

רשימה ביבליוגרפית מצורפת

Windows to Israeli Society through Literature and Hiking
Bibliography

October 7th

• *Can there be poetry after Oct. 7?* Jeff Sulkin

-<https://forward.com/culture/650040/shiva-poems-after-oct-7-rachel-korazim-holocaust-adorno/>

• *A Poet in Times of War?* Aurora Levins Morales

<https://www.patreon.com/posts/poet-in-times-of-91275139?l&it>

• *The Next Chapter: Israeli Responses to Catastrophe*, Israel Studies, vol. 29, no. 1
(Spring 2024): 7-20 David G. Roskies

https://www.academia.edu/117537766/David_G_Roskies_The_Next_Chapter_Israeli_Responses_to_Catastrophe_Israel_Studies_vol_29_no_1_Spring_2024_7_20

Biblical Motifs

• *The Meaning of the Akedah in Israeli Culture and Jewish Tradition* Abraham Sagi
o <https://muse.jhu.edu/article/179160/summary>

• *Biblical Myth and Contemporary Experience: The "Akedah" in Modern Jewish Literature* Michael Brwon

o <https://search.proquest.com/openview/398e193b531b8fd9610e013183b24bed/1?pq-origsite&eq;gscholar&cbl&eq;1817128>

• *The Sacrifice of Isaac and Its Subversive Variations in Contemporary Hebrew Protest Poetry* Yoseph Milman Religion & Literature
Vol. 23, No. 2 (Summer, 1991), pp. 61-83
<https://www.jstor.org/stable/40059475?seq&eq;1/analyze>

• *Modern Midrash: The Biblical Canon and Modern Literature* Gershon Shaked
AJS Review Vol. 28, No. 1 (Apr., 2004), pp. 43-62
<https://www.jstor.org/stable/4131509?seq&eq;1/subjects>

War and Bereavement

• *Bereavement, Commemoration, and Collective Identity in Contemporary Israeli Society* Meira Weiss Anthropological Quarterly Vol. 70, No. 2 (Apr., 1997), pp. 91-101
<https://www.jstor.org/stable/3317509?seq&eq;1/analyze>

-
- *SISERA'S MOTHER IN JUDGES 5 AND HAIM GOURI'S :IMMO** by WILLIAM J. URBROCK University of Wisconsin, Oshkosh, WI 54901
https://kb.osu.edu/bitstream/handle/1811/58757/1/HAR_v11_423.pdf
 - *Sovereignty and Melancholia: Israeli Poetry after 1948* Michael Gluzman *Jewish Social Studies* Vol. 18, No. 3, History and Responsibility: Hebrew Literature Facing 1948 (Spring/Summer 2012), pp. 164-179
https://www.jstor.org/stable/10.2979/jewisocistud.18.3.164?seq&eq;1#page_scan_tab_contents

Identity

- *Jewish-Israeli Poetry, Dahlia Ravikovitch, and the Gender of Representation* Hamutal Tsamir *Jewish Social Studies New Series*, Vol. 14, No. 3 (Spring - Summer, 2008), pp. 85-125
https://www.jstor.org/stable/40207025?seq&eq;1#page_scan_tab_contents
- *Modern Hebrew Literature: Zionist Perspectives and Israeli Realities* DAN MIRON *Proof texts* Vol. 4, No. 1, International Jewish Writing: From the Bellagio Conference (JANUARY 1984), pp. 49-69
<https://www.jstor.org/stable/i27815364>
- *They Shall Dwell by the Haven of the Sea: Israeli Poetry, 1950-60* Hannan Hever, *Mediterranean Historical Review* 17(1):49-64 · June 2002
https://www.researchgate.net/publication/248950222_They_Shall_Dwell_by_the_Haven_of_the_Sea_Israeli_Poetry_1950-60
- *LIVES OF WARS AND TRAUMA* Adia Mendelson-Maoz *Hebrew Studies* 59 (2018): 421-430
- <https://www.magnespress.co.il/Admin/FileManager/Files/My%20Documents/Files/Mendelson%20Maoz%20Review.pdf>

The Image of the Other

- *The Portrayal of Arabs in Hebrew Children's Literature* Fouzi El-Asmar *Journal of Palestine Studies* Vol. 16, No. 1 (Autumn, 1986), pp. 81-94
https://www.jstor.org/stable/2537023?seq&eq;1#page_scan_tab_contents
- *The Arab in Israeli Literature*, Gilah Ramraz-Ra'ukh I.B.Tauris, 1989
https://books.google.co.il/books?id&eq;AdSzpyu5WfoC&printsec&eq;frontcover&source&eq;gbs_atb#v&eq;onepage&q&f&eq;false
- "National Identity and the Image of the Other," *Space and Boundaries*, Nurith Gertz *The Proceedings of the 12th Congress of the International Comparative Literature Association*, 2, 1988, pp. 77-83.
<https://www.iudicium.de/katalog/031-4.htm>

Shoa

- *Israel's New Literature of the Holocaust: The Case of David Grossman's See Under: Love*, Gilead Morahg, *MFS Modern Fiction Studies*, Johns Hopkins University Press, Volume 45, Number 2, Summer 1999 <https://muse.jhu.edu/article/21399>
- *Identity, Status, and the Shadow of the Holocaust in the Work of Second Generation Mizrahi Writers*, Batya Shimony
<http://in.bgu.ac.il/en/heksherim/2013/batya-shimony.pdf>

- *The Death of Memory and the Memory of Death: Masada and the Holocaust as Historical Metaphors*, Yael Zerubavel, *Representations*, No. 45 (Winter, 1994), pp. 72-100
<https://www.jstor.org/stable/2928603?seq&eq;1/analyze>
 - *Revisioning the Past: The Changing Legacy of the Holocaust in Hebrew Literature*, SIDRA DEKOVEN EZRAHI, *Salmagundi*, No. 68/69, *The Literary Imagination and the Sense of the Past* (FALL 1985-WINTER 1986), pp. 245-270
https://www.jstor.org/stable/40547832?seq&eq;1#page_scan_tab_contents
- Mizrachi
- *The Mizrahim Are Finding Their Voice*, Rachel Delia Benaim,
<http://www.thetower.org/article/the-mizrahim-are-finding-their-voice/>
 - *Israel and the Emergence of Mediterranean Identity: Expressions of Locality in Music and Literature*, Alexandra Nocke, *Israel Studies*, Vol. 11, No. 1 (Spring, 2006), pp. 143-173
https://www.jstor.org/stable/30245783?seq&eq;1/analyze#page_scan_tab_contents
 - *We have not arrived from the sea: a Mizrahi literary geography*
Hannah Hever *Journal, Social Identities, Journal for the Study of Race, Nation and Culture*, Volume 10, 2004 - Issue 1 https://www.researchgate.net/publication/248991163_We_have_not_arrived_from_the_sea_A_Mizrahi_literary_geography
 - *Israeli Literature in the 21st Century: The Transcultural Generation: An Introduction*, Rachel S. Harris, *Shofar*, Vol. 33, No. 4, *Contemporary Israeli Literature* (Summer 2015), pp. 1-14
https://www.jstor.org/stable/10.5703/shofar.33.4.1?seq&eq;1#page_scan_tab_contents

מרכיבי הציון הסופי :

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 50 %
מטלות הגשה במהלך הסמסטר: תרגילים / עבודות / מבדקים / דוחות / פורום / סימולציה ואחרות 32 %
נוכחות / השתתפות בסיוור 18 %

מידע נוסף / הערות:

עבודת בה יבחר התלמיד 2-3 שירים או קטעי פרוזה ינתח את הנושא הנידון בהם בהקשר ללפחות שני מאמרים תיאורטיים
יביע דעתו על מקומן של היצירות במרחב הישראלי ותפקידן יוצריהן כמתריעים בשער או מגיבים לאירועים משמעותיים